

עוצמתה הרכה של טייוואן במשבר הקורונה: אמצעי נגד לדוקטרינת "שלוש הלוחמות" של סין?

דורון פלדמן

בית הספר למדע המדינה,

ממשל ויחסים בינלאומיים באוניברסיטת תל-אביב

▲ תקציר

המאמר מציע לבחון מחדש את מקומה של העוצמה הרכה באסטרטגיות ההתמודדות של מדינות קטנות עם איומים היברידיים מצד מעצמות רוויזיוניסטיות לא-דמוקרטיות. מושג העוצמה הרכה המקורי שטבע ג'וזף ניי עסק במשיכה חיצונית של מדינות, והספרות ממעטת יחסית להתייחס לשימוש ב"כוח האטרקטיביות" החיצוני להשגת מטרות פנימיות. לכן, הניתוח במאמר יתמקד בשימושים הכפולים של "נשק העוצמה הרכה" – כלפי חוץ ביחס לשחקנים במערכת הבין-לאומית, ופנימה כלפי החברה והאזרחים. המאמר יראה כיצד טייוואן בהנהגת ממשל טסאי אינג-וון מינפה את הצלחתה במאבק במגפת הקורונה כדי לטפח את הקשרים האסטרטגיים עם ממשלי טראמפ וביידן ולשמור על אחדות פנימית, החיוניים בהתמודדות עם דוקטרינת "שלוש הלוחמות" של סין ולחציה הגוברים לאחד את טייוואן תחת שלטונה.

▲ א. מבוא

בין 1 ל-4 באוקטובר 2021 חדרו לאזור זיהוי ההגנה האווירית¹ של טייוואן 149 כלי טיס מחיל האוויר של צבא העם הסיני. בכניסה הממושכת למרחב השתתפו כלי טיס מגוונים, דוגמת מפציצי H-6 בעלי יכולת נשיאת נשק גרעיני, מטוסי סוחוי Su-30, מטוסי קרב מסוג J-16, מטוסים ללוחמה נגד צוללות ומטוסי שליטה ובקרה. הייתה זו הסגת הגבול הנרחבת ביותר מאז ספטמבר 2020, אז החל משרד ההגנה הלאומי של טייוואן לתעד חדירות מסוג זה, המתרחשות מדי יום. פעולות אלו, שבתקשורת הסינית תוארו כחלק מתרגילים צבאיים, הגבירו עוד יותר את המתיחות במצר טייוואן, שהייתה גבוהה מהרגיל מאז בחירת הנשיאה טסאי אינג-וון² ב-2016 ובייחוד מאז התפרצות מגפת הקורונה (BBC News, 2021; Focus Taiwan, 2021; Hale, 2021; Lendon, 2021).

טסאי מזוהה בבייג'ינג כמי שמצדדת בתהליך של "טייוואניזציה", שמשמעותו התרחקות מעקרון "סין האחת", צידוד בזהות לאומית נפרדת מזו של סין היבשתית והתקרבות לארצות הברית (Van der Horst, 2016). משום כך סין מעוניינת להחליש את יכולתה של טייוואן להתנגד לאיחוד תחת שלטונה, באמצעות דוקטרינת "שלוש הלוחמות". במקביל לתמרונים הצבאיים, בייג'ינג פועלת לערער את הלגיטימיות הבין-לאומית והפנימית של ממשל טסאי באמצעות מניפולציות על דעת הקהל המקומית ועוד, אך לפי שעה ניסיונות אלו מעלים חרס. אף שהתפרצות מגפת הקורונה במדינה בחודש מאי 2021³ הקטינה את התמיכה הציבורית בממשל, הנהגת טייוואן עודנה זוכה לאמון נרחב יחסית. שיעורי התמיכה הגבוהים מיוחסים לניהול הכולל של המגפה, ובפרט לתגובה המהירה להתפרצות הראשונית בדצמבר 2019 (Redfield & Wilton) ובפרט לתגובה המהירה להתפרצות הראשונית בדצמבר 2019 (Strategies Research Team, 2020; Su-wei and Hetherington, 2021).

ההתמודדות המוצלחת של טייוואן עם המגפה לא נעלמה מעיני ממשל טראמפ, והוא ביקש לחמם את קשרי טייוואן וארצות הברית ולסטות מהעמדה המקובלת של הממשלים האמריקאיים בסוגיית סין-טייוואן. חרף חילופי הממשל בווישינגטון והתפיסות המנוגדות, ממשל ביידן מתמיד בקו של קודמו והקשרים האסטרטגיים בין המדינות ממשיכים להתהדק, באופן שלא נראה כדוגמתו מאז ההכרה האמריקאית בסין העממית על חשבון טייוואן לפני 50 שנה.

1 קו ההפרדה (median line) בין סין לטייוואן איננו מוגדר ומוסכם באופן רשמי ולכן אזור זיהוי ההגנה האווירית איננו חלק משטחו הריבוני של האי, אך רשויות המדינה מבקשות מכלי טיס הנכנסים לאזור זה להזדהות. לפי שעה כלי הטיס הסיניים נמנעים מכניסה לתחום האווירי הריבוני של טייוואן (Niewenhuis, 2021).

2 מהמפלגה הדמוקרטית הפרוגרסיבית (DPP).

בהתבסס על הצלחתה הראשונית של טייוואן בהתמודדות עם משבר הקורונה, המאמר מבקש לעסוק בשימוש של מדינות דמוקרטיות קטנות ב"נשק העוצמה הרכה" כאמצעי התמודדות עם איומים היברידיים מצד מעצמות לא-דמוקרטיות בעלות מאפיינים רוויזיוניסטיים. מעצמות כאלו חותרות לשנות את הסטטוס קוו, לעיתים עקב בצד אגודל, באמצעות ערעור מערכת הבריתות של שכנותיהן והזירה הפנימית שלהן. לפיכך, ההשערה שתעמוד למבחן במאמר היא שמדינות דמוקרטיות קטנות משתמשות ב"נשק העוצמה הרכה" למאבק באיומים ביטחוניים בעלי מאפיינים היברידיים לשתי מטרות: טיפוח בריתות ושמירה על אחדות פנימית. ספציפית, השאלה שתלווה את המאמר היא כיצד עוצמתה הרכה של טייוואן מסייעת לה לטפח יחסים אסטרטגיים עם בעלות ברית ולשמור על אחדות פנימית.

כדי להשיב על השאלה ייבחן לעומק מקרה בוחן יחיד:³ תגובת ממשל טסאי להתפרצות המגפה מחודש דצמבר 2019 ועד חודש נובמבר 2021 והשלכותיה על הזירה הפנימית בטייוואן ועל מעמדה הבין-לאומי. כרקע משלים תוקדש תשומת לב גם לעליית טסאי לשלטון בשנת 2016, כנקודת מפנה שהובילה לשינוי מדיניותה של טייוואן בסוגיית סין-טייוואן. אטען כי ממשל טסאי מינף את ההצלחה הראשונית בהתמודדות עם המשבר לעמידה מול האיומים ההיברידיים מצד סין, בהתבסס על חמישה מרכיבי עוצמה רכה: מוסדות, טכנולוגיה, סיוע הומניטרי-רפואי, ערכים דמוקרטיים ותרבות אזרחית. לפי ההשערה, טייוואן מינפה את עוצמתה הרכה כלפי חוץ כדי לנסות למצב אותה באופן מובהק כחלק מקבוצת מדינות המערב ולחזק את היחסים האסטרטגיים בינה ובין ארצות הברית וידידותיה מול האתגר הסיני. התמיכה הבין-לאומית שלה זכתה טייוואן בשל הצלחתה בבלימת המגפה תועלה להשפעה פנימית על החברה והאזרחים במדינה: חיזוק אמון הציבור בממשל והגדלת הלגיטימיות שלו, וכן הגברת הסולידריות הלאומית-חברתית.

לצורך בחינת הטענה אסקור תחילה מושגים בולטים מתחום הלוחמה ההיברידית, כמו גם מענים קיימים ללוחמה מסוג זה, ובהם התפקיד הפוטנציאלי של נשק העוצמה הרכה. לאחר מכן אתאר בקצרה את אסטרטגיית-העל של המפלגה הקומוניסטית הסינית, ואתיחס לדוקטרינת "שלוש הלוחמות" כאמצעי לימוש מטרותיה ארוכות הטווח. בהמשך אעמוד על האופן שבו סין עושה שימוש בשיטת לוחמה זו נגד טייוואן כחלק ממדיניותה לשינוי הסטטוס קוו במצר. אחר כך אתאר בקצרה את הגורמים להצלחת טייוואן בהתמודדות עם המגפה עם התפרצותה. לבסוף אנתח כיצד

3 למחקר המתבסס על חקר מקרה יחיד לאורך זמן יתרונות רבים: הוא מאפשר להבין את המקרה הייחודי והמסוים מקרוב, ופעמים רבות שופך אור גם על סוגיות כלליות יותר. כמו כן, בדרך זו אפשר להשיב על השאלה המחקרית בהתייחס לאירועים שונים בגבולות המקרה המתרחשים במקביל (צבר-בן יהושע, 2016: 185-186).

תגובתה הראשונית של טייוואן במשבר הקורונה שימשה אותה להקרנת עוצמה רכה חיצונית ופנימית, קרי לחיזוק קשריה האסטרטגיים עם ארצות הברית ובעלות בריתה הדמוקרטיות ולשמירה על אחדותה הלאומית.

כדי לנסות לאשש את הטענה שבמוקד המאמר אסתייע בשיטת עיקוב התהליך (Process Tracing), המאפשרת לתאר ולהסביר את היחס בין הגורם לתוצאה (George and Bennett, 2005: 206). מעבר להישענות על ספרות תיאורטית קיימת המאמר יתבסס על ניתוח מקורות חדשותיים ראשוניים ומשניים הנוגעים לפעולות הממשל בטייוואן, הכוללים הצהרות, נאומים וראיונות של מקבלי החלטות וגורמי מקצוע במדינה בזמן המגפה. מקור נוסף הוא דוחות ונתונים רשמיים של מוסדות הממשל בטייוואן ומאגרי מידע על התפשטות מגפה הקורונה, דוגמת Worldometer. נוסף על כך, אסתמך על סקרי דעת קהל של מכוני מחקר ואוניברסיטאות, כמו גם על מאמרים וטיעונים של מחברים וחוקרים. לאחר הצגת הממצאים אדון בהם ואציג הסברים אלטרנטיביים להתהדקות היחסים בין טייוואן ובין ארצות הברית ומדינות המערב, וכן ללכידות הפנימית הגבוהה שהחברה בטייוואן הפגינה במהלך המגפה.

על רקע מחקרים בתחומי היחסים הבין-לאומיים ולימודי הביטחון הממעייטים בחשיבותה של עוצמה רכה, תרומתו האפשרית של המאמר היא בהרחבת ההבנה של תפקידה כמענה ללוחמה ואיומים היברידיים המתנהלים באזור האפור בין מדינות קטנות דמוקרטיות למעצמות רוויזיוניסטיות (Gray, 2011; Cohen, 2018). ג'וזף ניי התמקד בעיקר בשימוש של מדינות בעוצמה רכה כלפי חוץ לצורך משיכת שחקנים במערכת (Nye, 2004: 5–6), ואילו מאמר זה מבקש להפנות את המבט אל השימוש הכפול והנרחב שניתן לעשות בה – קרי כלפי מדינות אחרות לצורך טיפוח תדמית חיובית, המשפיעה בחזרה פנימה על חברות ואזרחים.

▲ ב. לוחמה היברידיה באזור האפור

מלחמות בין-מדינתיות נעשו נדירות יחסית מאז סיום מלחמת העולם השנייה, וצורות חדשות של עימותים נעשו בהדרגה שכיחות יותר (Babbage, 2019: 2). אחד מדפוסיה הלוחמה החדשים הוא הלוחמה ההיברידיה (Hybrid Warfare), המיוחסת ללוחמה מהדור החדש (New Generation Warfare)⁴.

לוחמה היברידיה מוגדרת בתור הפעלה משולבת של אמצעי צבא, כלכלה, דיפלומטיה, פשיעה ומידע להשגת מטרות פוליטיות (Schadlow, 2015). לצד הפעלת

4 מושג המקושר עם דוקטרינת הלחימה הרוסית המכוונת להכנעת היריב מבלי להילחם, בדומה לסיפוח הרוסי של חצי האי קרים ב-2014 (Berzinš, 2017; וראו גם אצל Lin, 2018).

כוחות צבא ושימוש בצדדים שלישיים, הלוחמה היברידיה יכולה לכלול גם שימוש באמצעי תעמולה וסייבר. מדינות הנוקטות שיטות לוחמה היברידיה נמנעות לרוב משימוש ישיר בכוח צבאי, אלא מבקשות להשפיע על הפוליטיקה הפנימית של מדינות היעד מבלי לקבל אחריות רשמית על הפעולה (Radin, 2017: 5–6). כך, למעשה, הלוחמה היברידיה חותרת לשבש את פעולות היריב כדי לנטרל את יכולתו להתנגד מבלי לפתוח בפעולות איבה של ממש (Dowse and Bachmann, 2019). בכך היא הולמת את משנתו של קרל פון קלאוזבוץ, שלפיה אחת ממטרות המלחמה היא להביא להתשת היריב תוך הימנעות מהכרעה ומכיבוש הטריטוריה שלו (Clausewitz, 2006). הגותו של סון טסו מתכתבת אף היא עם עיקרון זה, ומעודדת את הלוחם לכפות את רצונו על האויב ללא קרב (Giles, 2000). מקובל לראות בפלישה הרוסית לאוקראינה ב-2014 דוגמה ללוחמה היברידיה אפקטיבית, כיוון שבה סופח חצי האי קרים מבלי שנורה כדור אחד (Rácz, 2015: 11). לעיתים קרובות לוחמה היברידיה נעשית בתחום האפור של הסכסוך, תוך הימנעות מחיכוך פיזי עם היריב. לוחמה שבאזור האפור (Gray Zone Warfare) יכולה לכלול פעולות עמומות מתחת לרף המלחמה הכוללת, המנצלות את ערפול החוק הבין-לאומי ולכן אינן מובילות בהכרח לאסקלציה רבתי (Dowse and Bachmann, 2019).

המציאות הגלובלית הנוכחית, המתאפיינת בדינמיות ובהתקדמות טכנולוגית וכלכלית, מאפשרת לשחקנים שונים לקיים תחרות גיאופוליטית באזור האפור ולהימנע מההשלכות של לוחמה בנשק חם. הדבר נכון במיוחד לגבי שחקנים רוויזיוניסטיים הנוקטים שיטות לוחמה היברידיה נוכח השילוב בין עליונותה הצבאית של ארצות הברית והירידה בלגיטימציה הבין-לאומית להפעלת כוח. לכן, לשחקנים המתגרים את הסטטוס קוו נוח להתעמת באזור האפור כדי לשנות את כללי המשחק, להגדיל את מרחב פעולתם, לאזן בהדרגה את פערי הכוחות ולהציב את עצמם בתנאי פתיחה טובים לעימות עתידי (לזוביץ', 2020: 40–41, 54). סין, רוסיה, צפון קוריאה ואיראן הן שחקניות העושות שימוש בשיטות לוחמה היברידיה נגד ארצות הברית ובעלות בריתה הדמוקרטיות (Crouch and Fairbanks, 2021).⁵

5 בעשורים האחרונים גם שחקנים לא-מדינתיים, דוגמת חזבאללה וחמאס, סיגלו לעצמם שיטות לוחמה היברידיה (Johnson, 2010).

▲ ג. עוצמה רכה –

החלק החסר בהתמודדות מול הלוחמה היברידיית?

בספרות נדונות דרכי תגובה מגוונות ללוחמה היברידיית. הצעדים המעשיים כוללים חיזוק יסודות הרתעתיים, הקמת יחידות לניטור ולניתוח של איומים היברידיים בזירות הפנים והחוץ, קיום הערכות מודיעין תכופות, התאמת אימונים לתסריטי לוחמה היברידיית ותרגול קבלת החלטות בתנאים של אי-ודאות, חיזוק של תשתיות אזרחיות לאומיות ושל החוסן הלאומי כהכנה להתמודדות עם איומים צבאיים ולא-צבאיים בלתי צפויים, שיפור הגנת הסייבר, הגברת התיאום בין הדרג הצבאי לאזרחי, ביצוע הערכת סיכונים לטכנולוגיות מתקדמות, איתור דיסאינפורמציה ויצירת מענה לה והעמקת שיתופי פעולה עם גורמים ידיוותיים (Rühle and Roberts, 2021). אף שנשק העוצמה הרכה יכול לשמש מדינות כדי להתמודד עם לוחמה היברידיית, ההתייחסות אליו בספרות מצומצמת.

מושג העוצמה הרכה (soft power) נטבע ב-1990 בידי ג'וזף ניי, בשיא ההגמוניה האמריקאית ועל רקע הוויכוח שהתפתח במחקר באשר לעתידה. לעומת עוצמה קשה (hard power), שהיא השימוש בכוח כופה דוגמת כוח צבאי-כלכלי כדי לגרום לשחקנים אחרים לשנות את התנהגותם, עוצמה רכה היא יכולתה של מדינה לעצב את העדפותיה של מדינה אחרת ולשכנעה מבלי להפעיל אמצעים כוחניים, אלא באמצעות תרבות, ערכים ומדיניות אטרקטיביים. עוצמה רכה יכולה להישען על משאבים בלתי מוחשיים נוספים, דוגמת רעיונות ואידיאלים, מודל כלכלי-מסחרי אטרקטיבי, מערכת חינוך מתקדמת, טכנולוגיה יזמות (Nye, 2004: 11–13; McClory, 2019: 27–28). אולם לעיתים הקו המפריד בין עוצמה רכה לעוצמה קשה מטושטש. בספרות (Cooper, 2004; Nye, 2004: 9, 75, 127; Womack, 2005). כך, למשל, מהספרות עולה שמדינות בעלות עוצמה צבאית רבה יכולות להשתמש בה כאמצעי עוצמה רכה למטרות של סיוע הומניטרי (Nye, 2011: 21).

ניי ייחס את ניצחונה של ארצות הברית במלחמה הקרה על יריבתה המרה ללא עימות ישיר לעוצמתה הרכה האטרקטיבית. לעומת זאת, עוצמתה הלאומית ותדמיתה הבין-לאומית של ברית המועצות נפגעו במלחמה הקרה, עקב השקעה ושימוש לא פרופורציונליים באמצעי עוצמה קשה (Nye, 1990). מכאן שלדידו מדינות צריכות לפעול לשם טיפוח תדמיתן הבין-לאומית לא פחות מאשר לשם פיתוח יכולות צבאיות. משום כך, במאה ה-21 מדינות רבות משקיעות בעוצמה רכה כדי להיתפס כאטרקטיביות בעיני מדינות אחרות ולהשפיע עליהן (Gallarotti, 2015: 248–249). המשמעות היא שהאופן שבו מדינה מתנהגת בפוליטיקה העולמית משפיע על המוניטין והלגיטימיות שלה, ועל יכולתה להגשים את מטרות מדיניות החוץ שלה. לפי ניי, הנעשה

בתוך המדינה והאופן שבו אירועים אלה נתפסים, לחיוב או לשלילה, משפיעים גם הם על תדמיתה בעולם ועל סיכוייה לממש את יעדי מדיניות החוץ שלה (Nye, 2004: 11–15). לכן הישענות בלעדית של מדינות על כוח צבאי בעידן של עימותים לא סדירים איננה מספיקה, ועליהן להיעזר באמצעי עוצמה רכה כדי לטפח נרטיב וסיפור "מנצחים" (Nye 2006; 2011; 2017).

ליכולת להשתמש בעוצמה רכה חשיבות רבה מבחינתן של מדינות קטנות הנמצאות במגננה ונדרשות להתמודד עם טקטיקות לוחמה היברידיות באזור האפור שמפעילות מעצמות רוויזיוניסטיות. לפי הגישה הריאליסטית ביחסים בין-לאומיים, מדינות קטנות הן שחקניות בעלות עוצמה מועטה המושפעות מהמאויים ומהפעולות של המדינות החזקות ומהאינטראקציות ביניהן, לאור מבנה המערכת ושינויים במאזן הכוחות. ככאלו, המדינות הקטנות סובלות מבעיות ביטחוניות ואין להן השפעה בפוליטיקה העולמית, ומטרתן העיקרית היא לשרוד (Aron, 1966; Vital, 1967; 1971; Rothstein, 1968; Keohane, 1969; Knudsen, 2002; Neumann and Gstöhl, 2004; Browning, 2006: 670). כדי לשפר את סיכויי הישרדותן, מדינות קטנות נוטות להסתמך על מערכת בריתות שיכולה לפצות על חולשתן הצבאית היחסית. לרוב, מדינות נכנסות לבריתות בתגובה לשינויים במאזן הכוחות או לאיומים חיצוניים. כאשר מדינות נכנסות לבריתות הן יכולות לבחור להצטרף למדינה או לקואליציה המאיימת (Bandwagoning), או להתאגד נגד הכוח העולה לשמירה על מאזן הכוחות (Balancing). מדינות הנוקטות פעולות מאזנות נאלצות בדרך כלל להשליך את יהבן על השחקן הדומיננטי במערכת הבריתות, וכך מאבדות את מרחב הפעולה העצמאי שלהן (Waltz, 1979; Walt, 1985: 3–8; Mearsheimer, 2001: 20–21).

חוקרים חלוקים ביניהם בשאלה אם מדינות קטנות נוהגות לבחור בהתנהגות מאזנת, באסטרטגיית השתרכות או בחיפוש אחר "מקלט" אצל מעצמה או ארגון, אך מוסכם כי ברית היא כלי חשוב בסל הכלים של מדינות קטנות. ברית יכולה לספק למדינות קטנות הגנה צבאית, כמו גם ביטחון כלכלי, פוליטי וחברתי המפצים על נחיתותן היחסית (Morgenthau, 1948: 133; Waltz, 1979: 126; Walt, 1985: 38; 1987: 173; Levy, 1989: 231; Labs, 1992; Maass, 2017: 27; Thorhallsson, Steinsson, and Kristinsson, 2018: 541).

חרף מגבלותיהן של מדינות קטנות, היחסים ביניהן לשחקנים חזקים יותר אינם בהכרח חד-צדדיים: אף שהצד החזק קובע את מסגרת היחסים, ביכולתן של מדינות קטנות לעצב את האינטראקציה ובפרט להשפיע על התנהגות המעצמות ואולי אף למסד איתן ברית הגנה (Schou and Brundtland, 1971; Rostoks, 2010; Long, 2017: 145–149). כדי ליצור את התנאים לכניסה לברית או למיסודה, מדינות קטנות מנסות להשפיע על מדיניות החוץ והביטחון של בעלות בריתן בדרכים שונות, למשל

באמצעות הפעלת קבוצות לחץ מקומיות שתומכות במדינות הקטנות (Keohane, 1971: 162–167; Mearsheimer and Walt, 2009). דרך נפוצה נוספת של מדינות קטנות להבטיח חבירה שלהן למעצמות היא השפעה על מכוני מחקר המייעצים לממשלות בתחום מדיניות החוץ, כך שהן יתמכו במהלך מדיני-ביטחוני שכזה. כמו כן, לעיתים מדינות קטנות מנסות למשוך אליהן מעצמות ולחזק קשרים עם בעלות ברית פוטנציאליות באמצעות השפעה נורמטיבית, כלומר באמצעות קידום שיתופי פעולה המתבססים על ערכים משותפים והחוק הבין-לאומי, אשר מתוארים בספרות בתור "כוח האטרקטיביות" (Thorhallsson and Steinsson, 2017: 8). דרך נוספת שבה מדינות קטנות יכולות לנסות לחבור למעצמות היא על ידי מינוף עוצמתן הרכה הכלכלית כדי ליצור את המסד להצטרפות לברית. בדרך זו הן מבקשות לספק ערך מוסף לברית ולהוות נכס עבור המעצמה במקום נטל (Karabeshkin and Rusetski, 2013: 45). אם כן, כדי לפצות על נחיתותן היחסית בכוח צבאי ולשפר את סיכויי הישרדותן, מדינות קטנות מאוימות יפעילו עוצמה רכה מול מעצמות או מדינות ידידותיות אחרות, כדי למסד, לטפח או להעצים ברית צבאית הגנתית שתרחיב את שולי הביטחון שלהן.

מאחר שמדינות קטנות ודמוקרטיות השוכנות בתווך שבין מעצמות מתחרות מושפעות מאוד משינויים במאזן הכוחות, הצטרפות לברית מובהקת כדי להגן על עצמן היא אינטרס עליון. נקיטת אסטרטגיה דואלית של תמרון בין שתי מעצמות שונות עלולה דווקא לעודד את המעצמה הרוויזיוניסטית לערער את הזירה הפנימית ואת מערכת הבריתות של שכנותיה החלשות. לפיכך, ייתכן שעל המדינות הדמוקרטיות הקטנות להישען על מעצמת הסטטוס קוו כדי לבסס מאזן הרתעתי ולנסות להבטיח את התערבותה במקרה של פלישה. תגובתן הרפה של מדינות המערב והאיחוד האירופי להשתלטות הרוסית על קרים ב-2014 מיוחסת לפחות באופן חלקי לאסטרטגיית הבריתות ההישרדותית של אוקראינה, הנובעת מהפיצול הפוליטי במדינה. במסגרת אסטרטגיה זו התמקדה המדינה בהנהגת ויקטור ינוקוביץ' בתמרון בין רוסיה וארצות הברית שהחריף את המתיחות הפנימית במדינה והזמין את מעורבות המעצמות (Holland, 2018: 5–6).

לוחמה היברידיית מצד שחקנים רוויזיוניסטיים אינה מצטמצמת לזירה החיצונית בלבד, אלא מאיימת גם על הזירה הפנים-מדינית. כך, למשל, מעצמות לא-דמוקרטיות, כגון רוסיה וסין, משקיעות בשנים האחרונות משאבים ניכרים כדי להשפיע על עמדות הציבור במדינות דמוקרטיות ליברליות ולעורר בהן חוסר יציבות פנימי (Nye, 2020: 104). מדינות דמוקרטיות ליברליות שבהן התקשורת חופשית ופתוחה חשופות יותר להשפעת הפצה של דיסאינפורמציה (Feng, 2021b). האיום אף חמור יותר במקרה

של מעצמות רוויזיוניסטיות המנסות לערער את הסדר הפנימי במדינות קטנות שכנות (Holland, 2018). ברם, כוח האטרקטיביות של המדינות הקטנות נובע דווקא מיכולתן לשמור על פתיחות המוסדות והחברה (Nye, 2008: 105–106). לפיכך, מדינות שמהוות יעד לחתרנות פוליטית צריכות להימנע מהסתגרות ולמקד את מאמציהן בטיפוח החוסן הפנימי (Radin, 2017: 2, 6). לאומות מלוכדות שהחברה שלהן מתפקדת וכל חלקיה פועלים יחדיו יהיו סיכויים טובים להתמודד עם איומים היברידיים (Jones, 2015).

לאור זאת אטען כי ייתכן שהשימוש בכלים של עוצמה רכה יכול לסייע למדינות לשמור ולהעצים את החוסן הלאומי שלהן בעת התמודדות עם איומים היברידיים המופנים כלפי הזירה הפנים-מדינתית (Nye, 2011). אמנם לפי ניי עוצמה רכה נשענת על יסודות פנימיים, כגון תרבות, ערכים ומדיניות, ומטרתה העיקרית לעזור למדינות למשוך אליהן שחקנים במערכת (Nye, 2004: 11–15). ואולם, עוצמה רכה אטרקטיבית יכולה להיות ממונפת החוצה ולהשפיע בהיזון חוזר על החברה והמדינה פנימה, בדמות חיזוק הסולידריות, האחדות הלאומית, הלגיטימציה של השלטון ואמון האזרחים בממשל (Wang and Lu, 2008: 439–444). הצלחות והישגים לאומיים המקנים יוקרה בין-לאומית יכולים לשמש גם לבנייה או להעצמה של הזהות הלאומית, לתמיכה בנרטיבים ומיתוסים לאומיים המבנים את החברה, ואף להתמודדות עם איומים על הביטחון הלאומי (Steinberg, 1987: 342–343). במילים אחרות, הכרה והערכה מצד שחקנים אחרים בקהילה הבין-לאומית יכולות אף לחזק את תחושת ההזדהות והשייכות של אזרחי המדינה. מכאן שאפשר להבין את תפקיד העוצמה הרכה באופן רחב יותר מהאופן שבו ניי התייחס אליו כשטבע את המושג המקורי, ולראות כי השימושים החיצוניים והפנימיים שלה מתלכדים זה עם זה (Browning, 2015).

לסיכום, אבקש לטעון כי מדינות דמוקרטיות קטנות המתמודדות עם איומים היברידיים מצד מעצמות לא-דמוקרטיות רוויזיוניסטיות יכולות לעשות שימוש כפול בעוצמתן הרכה, קרי כלפי חוץ וכלפי פנים: הקרנת עוצמה רכה חיצונית נועדה למסד או לטפח בריתות או קשרים אסטרטגיים עם מדינות, והפעלת כלפי פנים היא אמצעי לבנייה, העצמה או חיזוק של הזהות והאחדות החברתיות-לאומיות. בהמשך המאמר אנסה לאשש את הטענה שלצורך התמודדות עם דוקטרינת "שלוש הלוחמות" של סין, ממשל טסאי מינף את תגובתו הראשונית המוצלחת במשבר הקורונה כדי להקרין עוצמה רכה חיצונית ולבצר בעזרתה את היחסים הביטחוניים-מדיניים בין טייוואן לארצות הברית ולמדינות המערב, וכן להשתמש באותה עוצמה בחזרה פנימה לצורך חיזוק הסולידריות והחוסן הלאומיים.

ד. לוחמה היברידיה סינית כאמצעי לערעור הסדר העולמי הפרו-מערבי

היעד האסטרטגי של סין הוא להתמקם במרכז ההשפעה העולמית בדרך למימוש "החלום הסיני"⁷ (U.S. Department of Defense, 2020: 2; Speranza, 2020). חשוב מכך, נוכח "100 שנות ההשפלה" כתוצר של עליית המערב, לתפיסתה, מטרת-העל של סין היא הבטחת השליטה של המפלגה הקומוניסטית הסינית ושימור שלמותה מול השפעות ואיומים חיצוניים – צבאיים, פוליטיים, כלכליים ותרבותיים. סין מבקשת לקדם את מטרות-העל שלה בדרכי שלום, אך בפועל נוקטת פעולות תוקפניות להרחבת השפעתה האזורית-גלובלית (Speranza, 2020: 5–6). מגמה זו הואצה מאז ראשית שנות האלפיים, משהשלימה סין את בנייתה מחדש ואת שיקום כלכלתה, צבאה ועוצמתה הלאומית, תוך השתלבות "שקטה" בקהילה הבין-לאומית. מאותה תקופה, ובעיקר מאז עליית שי ג'ינפינג לשלטון ב-2013, מתנהלת סין באסרטיביות כלפי שכנותיה ובזירה הבין-לאומית במקביל לשימור וטיפוח של עוצמתה הכלכלית והצבאית. תוכניותיה ארוכות הטווח מתיימרות למצבה כמעצמה עולמית מובילה לפי המודל הסוציאליסטי הסיני (Scobell et al., 2020: 17–18).

כדי לממש מטרות אלו נוקטת סין שיטות שונות של לוחמה היברידיה בהכונה ישירה של המפלגה הקומוניסטית ושל הצבא, המשמש כזרוע שלה (Mattis, 2018). מערכה מסוג זה דורשת סבלנות ועקביות, בניגוד לנוהג המערבי של חתירה לניצחונות מהירים, וכדי לנצח בה אימצה סין שלושה עקרונות: השגת מטרות ארוכות טווח שיציבו אותה בעמדת יתרון, הימנעות מהפסד וניהול מאבק ממושך (The Week, 2020). למעשה, סין הקומוניסטית למודת ניסיון בשימוש בטקטיקות לוחמה היברידיה, והיא השתמשה בטקטיקות כאלה במלחמת האזרחים, וכן בסכסוכים פנים-מדינתיים ואזוריים בווייטנאם, בטיבט, בבהוטן ובים סין הדרומי (Babbage, 2019).

הלוחמה היברידיה של סין מזוהה עם קונספט ה"לוחמה הבלתי מוגבלת" (Unrestricted Warfare) של צבא העם הסיני,⁸ ועם דוקטרינת "שלוש הלוחמות" (Three Warfares) שנחשפה ב-2003 (Lin, 2018). מטרתה העיקרית של דוקטרינה זו, שאושרה רשמית בידי הוועדה הצבאית המרכזית של סין, היא להכיל ולמוטט את רצון היריב ליזום ולנהל נגד סין מאבקים פוליטיים-צבאיים ממושכים אך להימנע

7 הרעיון של החזרת סין לגדולתה כמעצמה עולמית, כפי שהייתה לפני העידן הקולוניאלי (BBC News, 2013).

8 "הלוחמה הבלתי מוגבלת" הסינית, המכונה בתרגום חופשי "לוחמה סדורה למחצה" (Quasi Warfare), היא שם של ספר שחיברו שני קצינים מצבא סין ב-1999. לוחמה זו לובשת מאפיינים צבאיים ולא-צבאיים וחותרת ליצור עימותים בעצימות נמוכה בזירות שונות (Liang and Xiangsui, 1999); ראו גם (Lin, 2018).

מהתדרדרות למלחמה (אלה והניג-הדר, 2019: 258; Livermore, 2018). דוקטרינת שלוש הלוחמות מתמקדת בלוחמת דעת קהל, לוחמה פסיכולוגית ולוחמה משפטית, המתלכדות ומשלימות זו את זו (Cheng, 2012; Su-wei and Chin, 2021).

לוחמת דעת הקהל מתבטאת בביצוע מניפולציות תקשורתיות סמויות וגלויות ברשת האינטרנט, בטלוויזיה, ברדיו, בקולנוע ובערוצי מדיה אחרים כדי לזכות בתמיכה של דעת הקהל המקומית והבין-לאומית במדיניות החוץ הסינית (Cheng, 2012; Miracola, 2018). לדוגמה, בעשור הקודם נקטה סין צעדים להרחבה ניכרת של הסיקור התקשורתי הבין-לאומי של ענייניה: בחסות סוכנות הידיעות הממשלתית הסינית, Xinhua, הוקם ערוץ חדשות גלובלי בשפה האנגלית המשדר במשך 24 שעות ביממה (Cheng, 2012).

הלוחמה הפסיכולוגית משלבת אמצעים צבאיים ודיפלומטיים במטרה להשפיע על תהליכי קבלת החלטות של מנהיגים ולפגוע בנכונות של יריבים להתנגד לסין (Miracola, 2018). לדוגמה, עם התפרצות נגיף הקורונה על סיפונה של נושאת המטוסים האמריקאית תיאודור רוזוולט הבליטו כלי תקשורת סיניים בבעלות המדינה את המאורע, וניהלו קמפיין שנועד להטיל ספק ביכולות צבא ארצות הברית כדי לערער את מורל חייליו (Jensen, 2020).

הלוחמה המשפטית חותרת ליצור את המסד החוקי לעובדות שסין קובעת בשטח ולהצדיקן, וכן לנצל לרעה את הנורמות הבין-לאומיות כדי לפגוע במדינות אחרות בזירה הגלובלית ולממש את מטרות מדיניות החוץ של סין (Miracola, 2018). ברמה האזורית, למשל, פעולות אלה של סין מתמקדות בדרום-מזרח אסיה, יפן וים סין הדרומי, שם קיימות מחלוקות בינה לבין שכנותיה על דרכי השליטה באיים ובנתיבים הימיים. סין, הנהנית מיתרון צבאי וכלכלי באזור, מקדמת נמרצות מ-2013 בנייה של איים מלאכותיים בים סין הדרומי. חרף קביעת בית הדין לבוררות של האו"ם כי פעולות אלו אינן חוקיות לפי המשפט הבין-לאומי, ממשיכה סין בהקמת האיים תוך שהיא משכנעת מדינות התלויות בה מסחרית לתמוך פומבית בעמדתה (אלה והניג-הדר, 2019: 266-267).

▲ ה. הגברת הלחץ על טייוואן בשיטות לוחמה היברידיה

מאז סיום מלחמת האזרחים הסינית ב-1949 ותחילת דרכה של טייוואן כישות פוליטית עצמאית, סין העממית רואה בה חלק אינטגרלי מהיבשת ומכריזה שוב ושוב כי עליה לשוב בעתיד להיות חלק ממנה (מדזיני, 2020: 10-11). התעצמותה הכלכלית-צבאית-דיפלומטית של סין וחותרתה להגמוניה אזורית ועולמית מדירות שינה מעיני טייוואן ומנהיגיה. סין אמנם טוענת כי איחוד האי ייעשה בדרכי שלום, אך בפועל משתמשת באמצעי כפייה כלפי טייוואן ומעריכים שהיא איננה מוציאה מכלל אפשרות שימוש

בכוח צבאי (U.S. Department of Defense, 2018). הערכה זו התחדדה לנוכח ההרעה במעמדה האוטונומי למחצה של הונג קונג והתבטאויותיו של שי באשר לאיחוד אפשרי עם הארץ (Grossman, 2020). ההנחה המקובלת היא שצבא העם של סין קרוב להשלים את מוכנותו לפלישה, בהתבסס על התעצמות חיל האוויר, חיל הים ומערך הטילים האסטרטגיים שלו. מפקד כוחות צבא ארצות הברית באזור האינדו-פסיפיק, אדמירל פיליפ דייווידסון, העריך לאחרונה בפני ועדה של הסנאט האמריקאי שסין עשויה להשתלט על טייוואן בכוח צבאי בשש השנים הקרובות (Roy, 2021).

המתח בין שתי המדינות החריף מאז בחירת הנשיאה טסאי ב-2016, וביתר שאת מאז פרוץ משבר הקורונה. מאז הגבירה סין את לחציה על טייוואן, והאי-ודאות באזור המצר גברה (Hale, 2021). בניגוד לקודמה בתפקיד ממפלגת הקומוניסט (KMT) מא יינג-ג'ו, שצידד ב"קונצנזוס 1992"⁹ ובדיאלוג עם סין, טסאי תומכת בהעמקת תהליך ה"טייוואניזציה", שמשמעותו התרחקות מעקרון "סין האחת", צידוד בזהות לאומית נפרדת מסין היבשתית והתקרבות לארצות הברית (Van der Horst, 2016; Pan, 2020). אולם חרף רוחות המלחמה המנשבות, נכון לכתיבת המאמר, נראה שסין מעדיפה בשלב זה לפעול בהתאם לדוקטרינת "שלוש הלוחמות" כדי להשפיע על דעת הקהל המקומית ולפגוע בלגיטימיות של ממשל טסאי. לאחרונה אף הגבירה סין את תכיפות פעולותיה, והיא מפעילה על טייוואן לחץ שלא נראה כמוהו מאז משבר המצר האחרון בשנות התשעים (Feng, 2021b; Yu and Yeh, 2021).

כפי שתואר בסקירה התיאורטית, מעצמות לא-דמוקרטיות רוויזיוניסטיות השוכנות לצד מדינות קטנות ודמוקרטיות מנסות לערער את מערכת הבריתות שלהן, וכן ליצור פילוג פוליטי-חברתי ולהעמיקו כדי לממש את האינטרסים שלהן. הפיצול הפוליטי ששרר באוקראינה הועיל לשכנתה רוסיה בהשתלטותה על חצי האי קרים באמצעות לוחמה היברידי (Holland, 2018). נראה כי המשטר בבייג'ינג שואף, לפי שעה, להתיש את ממשלת טייוואן, לפגוע במורל הציבור וליצור קונפליקטים פנימיים במדינה כדי להכניע את האי-דמוקרטי מבלי להילחם בפועל, על פי דוקטרינת הלוחמה הסינית. לצורך כך, ולצד הכנות לפלישה אמפיבית, הגביר צבא העם של סין לאחרונה את מאמציו לדכא את המוטיבציה ואת כוח ההתנגדות של טייוואן באמצעות חדירות חוזרות ונשנות למרחב האווירי שמסביב לאי. לדוגמה, בחודשים ינואר עד אוקטובר 2020 נדרש חיל האוויר של טייוואן לעקוב אחר 2,972 חדירות של כלי טיס סיניים, כשהוא מבצע 4,132 משימות (גידול של 129% ביחס ל-2019) בעלות מוערכת של 903 מיליון דולר (Lee, Lague and Blanchard, 2020). פעילות מגוברת זו של צבא סין מלווה, כאמור,

9 הבנה שהתגבשה בין סין לטייוואן של הכרה הדדית בעקרון "סין האחת, שתי מערכות" בתמורה לשימור מעמדה החצי-אוטונומי של טייוואן. בבסיסו נועד ההסדר להשאיר מקום לכל אחד מהצדדים לפרש את משמעות רעיון "סין האחת" לפי תפיסתו (Grossman, 2020).

בתרגילים אמפיריים כהכנה אפשרית לפלישה, קיום פטרולים ימיים, ביצוע מתקפות סייבר, הגברת הלחץ הדיפלומטי-כלכלי על טייוואן וקידום קמפינים של תעמולה והפצת מידע כוזב ומוטעה (Blanchard, 2020; Lee, Lague and Blanchard, 2020;). (Feng, 2021b; Su-wei and Chin, 2021; Yu and Yeh, 2021).

הפעולות הללו משלבות דפוסים של לוחמת דעת קהל, לוחמה פסיכולוגית ולוחמה משפטית. ברמת הלוחמה הפסיכולוגית, באמצעות כניסתם הממושכת של כלי הטיס הסיניים למרחב זיהוי ההגנה האווירית סין בוחנת את תגובת מערך ההגנה של טייוואן ומעבירה לה את המסר כי היא איננה חוששת מאפשרות של התנגשות צבאית, מכוונת או שלא. כך מנסה סין להפעיל לחץ רב על טייוואן, בתור הצד המתגונן המבקש להימנע מהסלמת הסכסוך. במילים אחרות, התרגילים הצבאיים והסגות הגבול שהפכו לשגרתיות נועדו להרגיל את ראשי הצבא ומנהיגי הפוליטיים של טייוואן לחיות באווירת פחד קבועה, תוך האשמתם ביצירת המתיחות. לפיכך, מטרת הלוחמה הפסיכולוגית הסינית היא לאלץ את טייוואן לבחור בין מאבק לבין חבירה לסין "ידידותית" (Duchâtel, 2020).

לוחמת דעת הקהל כוללת תעמולה והפצת מידע כוזב ברשת באמצעות "טרולים" המופעלים מטעם הצבא הסיני, כלי תקשורת בלתי רשמיים, האקרים ופעילים ברשתות החברתיות. התדירות והעוצמה של המאמצים הללו גברו בעת האחרונה ובייחוד מאז התפרצות נגיף הקורונה, והם נועדו להשפיע על התנהגות הציבור, לנטוע בו תחושת מגננה קבועה ולהחריף את המתח החברתי-פוליטי במדינה. בדרך זו מקווה בייג'ינג להפיץ את הנרטיב שלה ולערער את התמיכה הציבורית בממשל טסאי, מה שלבסוף יביא את טייוואן לחדול בה מהתנגדותה לאיחוד עם סין (Huang, 2021).

מזווית הלוחמה המשפטית, סין מבקשת להצדיק את פעולותיה המתגרות באמצעות הדגשת החלטה 2758 של האו"ם מ-1971, המתייחסת לשילובה של סין העממית במוסדות הארגון על חשבון טייוואן. ברקע הקולות הגוברים במערב בדבר צירופה מחדש של טייוואן לארגון, בייג'ינג חוזרת ומזהירה את מדינות העולם שלא להרחיב את הקשרים הדיפלומטיים עם טייוואן וכופרת בזכותן החוקית לעשות כן (DW, 2021;). (Kondapalli, 2021).

1. מדיניותה של טייוואן במשבר הקורונה כאמצעי עוצמה רכה חיצוני ופנימי

אסטרטגיית העוצמה הרכה של טייוואן מושפעת ממיקומה בסביבה גיאופוליטית ייחודית ורוויית מתחים בין שתי מעצמות, לצד התמודדותה עם נידוי דיפלומטי, כמו גם עם מתחים פנימיים וזהות לאומית מאתגרת (Rawnsley, 2012). משרד ההגנה הטייוואני רואה בהתעצמות סין איום ממדרגה ראשונה המערער את מאזן הכוחות האזורי באופן דרמטי. מאחר שטייוואן נמצאת בנחיתות ברורה במונחי עוצמה קשה, עוצמתה הרכה משמשת כאמצעי בלימה כחלק מהיערכותה הדפנסיונית (Lee, 2005: 11–12). לפיכך, אטען שבמוקד אסטרטגיית העוצמה הרכה שלה עומדות שתי מטרות-על: הראשונה חיצונית, החותרת לשמר את יחסיה האסטרטגיים עם ארצות הברית כדי לצמצם את פער הכוחות בינה ובין סין (DeLisle, 2010: 510–511); השנייה היא מטרה פנימית, של טיפוח ומיתוג זהות טייוואנית דמוקרטית, נבדלת מהזהות הלאומית של סין העממית, החיונית לאחדותה לשם התמודדות עם איומיה (Wang and Lu, 2008: 437). עוצמתה הרכה של טייוואן נשענת על שורת מרכיבים שבאו לידי ביטוי במשבר הקורונה, בהם כוח כלכלי-טכנולוגי, עוצמה מוסדית, השפעה תרבותית, חברה אזרחית מפותחת וסיוע הומניטרי-רפואי. בסעיפים הבאים אבקש להראות כי טייוואן מינפה את תגובתה הראשונית המוצלחת למשבר הקורונה והשתמשה בנשק העוצמה הרכה למטרות חיצוניות ופנימיות כאמצעי לבלימת דוקטרינת "שלוש הלוחמות" של סין.

1. מתגובה מהירה וכוללת למודל עולמי לחיקוי

התפרצות הגל הראשון המשמעותי במדינה רק בחודש מאי 2021, כשנה וחצי לאחר הופעת המגפה בסין, המחישה את ההישג יוצא הדופן של טייוואן (Lin, 2021; Reuters, 2021c).¹⁰ נוכח קרבתה הגיאוגרפית לסין, עם התפרצות המגפה צפו שטייוואן תהיה אחת מהמדינות שיושפעו ממנה ביותר (Chen, 2021), אולם היותה מדינת אי מבודדת הקלה עליה להיערך ולהגיב למשבר. תרמו לכך תהליכי הפקת לקחים ושיקום קפדני של מערכת הבריאות שבוצעו לאור הניסיון המר של התפרצות מגפת הסארס ב-2003.¹¹ לאחריה, רשויות הבריאות בטייוואן מינפו את הידע שנצבר בטיפול במגפות, והממשל השקיע במחקר ביו-רפואי ובתשתיות ביג דאטה שסייעו בנייהול המשבר הנוכחי בהצלחה (Schleich, 2020). למעשה, כבר ב-1990 הוקם המרכז לבקרת מחלות של

10 חרף ההצלחה הראשונית, בסביבות חודש מאי 2021 התקשתה טייוואן להשיג מלאי חיסונים ולעמוד ביעדי ההתחסנות (Lin, 2021; Reuters, 2021c). עם זאת, מאז התמונה השתנתה: נכון לאמצע חודש פברואר 2022, 80% מאוכלוסיית המדינה חוסנה במנה ראשונה, 75% במנה שנייה ו-30% במנת הבוסטר (Hale, 2022).

11 במהלך המגפה אותרו בטייוואן 668 מקרי הדבקה בנגיף ונמנו 181 מתים (Manning, 2021).

טייוואן (Taiwan Center for Disease Control; Summers *et al.*, 2020). ב-2008 נחנך מרכז השליטה הייעודי להתמודדות עם מגפות (Central Epidemic Command Center), שתפקידו לנהל מעקב קבוע ולספק תמונת מצב למקבלי ההחלטות בעת משברים בריאותיים, לסייע למשרדי הממשלה לפעול בתיאום, לאגם משאבים ולקדם צעדים מניעתיים להכלת מגפות (Lee and Kuo, 2020; Chen, 2021).

לצד רמת המוכנות הגבוהה, בתחילת המשבר ממשל טסאי לא השתהה ופעל לאור ארבעה עקרונות: היערכות מוקדמת, פעולה מהירה, שמירה על זהירות ושקיפות (Chen, 2021). ב-31 בדצמבר 2019, כשנודע על מקרי הדבקה עלומים בדלקת ריאות בוואהן, טייוואן הייתה מהמדינות הראשונות שזיהו את הופעת הווירוס החדש והיא דיווחה על כך מייד לארגון הבריאות העולמי (Fukuda, 2021). בהמשך הוכרזה חובת בידוד לנוסעים המגיעים בטיסה מוואהן. בשלב מוקדם של התפשטות המגפה, ב-20 בינואר 2020, נכנס לפעולה מרכז השליטה הייעודי כדי לסייע לממשל בניהול מצב החירום. עוד טרם ההכרזה הרשמית של ארגון הבריאות העולמי על התפרצות מגפה עולמית ב-30 בינואר 2020, ועם זיהוי הנדבק הראשון במדינה בסוף אותו חודש, נקט ממשל טסאי כמה אסטרטגיות מניעה מהירות (Aspinwall, 2020; Chen, 2021). לדוגמה, כדי למנוע מחסור במסכות פנים רתם משרד הכלכלה חברות פרטיות לייצור המוני ומהיר שלהן (Chen, 2021). הצבא נשלח אף הוא לסייע, ובחודשים ינואר-אפריל 2020 יוצרו כ-13 מיליון מסכות מידי יום (Aspinwall, 2020). כצעד משלים, בהמשך נעצר באופן זמני יצוא המסכות אל מחוץ לגבולות האי (Davidson, 2020b). פעולות נוספות שנקטה טייוואן, בשקיפות מלאה, כללו איתור מהיר של חולים והענקת טיפול רפואי איכותי למאושפזים (Schleich, 2020). כמו כן, הממשל יזם שיתופי פעולה בין-מגזריים שהניבו השבחת ציוד רפואי, כמו מדחמים וערכות בדיקה. במשך המשבר פיקח הממשל על הגבולות תוך אכיפת בידודים באמצעות קנסות בסך 3,000 דולרים, בעזרת טכנולוגיות מעקב מתקדמות אך לא פולשניות. סוגיה זו התקבלה בשוויון נפש מסוים בציבור משתי סיבות: ראשית, מרכז השליטה הייעודי הוסמך חוקית לבצע את המעקב; שנית, המידע שנאסף הוצפן והוסכם שיימחק לאחר שוך המגפה (Lee and Kuo, 2020; Chen, 2021; Rich and Einhorn, 2021).

חשוב לא פחות, בתחילת המגפה נקטה טייוואן צעדים להכלת הווירוס שלא כללו מבצעי בדיקות נרחבים, הטלת סגרים, הגבלת חופש התנועה של האזרחים, סגירת מערכת החינוך ושיתוק הכלכלה, תוך שהיא מצליחה לשכנע כמעט ללא כפייה את אזרחיה להקפיד על עטיית מסכות ועל ריחוק חברתי (Huang, 2020; Schleich, 2020). הממשל אף לא חסך בסיוע סוציאלי והקצה בפרוץ המגפה סכום בשווי של 35 מיליארד דולר אמריקאי לשיקום הכלכלה (Blanchard, 2020).

בצד התפקוד המוסדי היעיל, הדרג הפוליטי במדינה פעל בנחרצות מתחילת ההתפרצות ברמה הלאומית והמקומית. למשל, ראש עיריית טאיפיי החדשה הו יו-יה

לא בזבז זמן יקר והשיק את "פרויקט השלום" (Ping Ning Project), שמטרתו ליצור חלוקת עבודה ותיאום מיטבי בין מוסדות העירייה, מרכזי הבריאות בקהילה ותחנות המשטרה המקומיות במטרופולין של ארבעה מיליון בני אדם. במידה לא מבוטלת, מוסדות העירייה נקטו צעדים חריפים יותר מהמשל המרכזי, דוגמת עריכת מבצעי בדיקות נרחבים לאיתור נדבקים אסימפטומטיים (Yao, 2021).

סגן הנשיאה דאז, צ'ן צ'ין-ג'ן, אפידימולוג בהכשרתו ומומחה למחלות ויראליות, שימש כפרויקטור הקורונה בפועל. במסגרת תפקידו הוא עמד בקשר קבוע עם מומחי הבריאות במדינה וחזר במסריו לציבור על הצורך לשמור על היגיינה אישית. צ'ן, שהוביל את הרפורמה הגדולה במערך הבריאות לאחר התפרצות מגפת הסארס, נחשב ה"מבוגר האחראי" במדינה ומי שסייע לה רבות בהיחלצות מרשימה מהגל הראשון (Hernández and Horton, 2020). נוסף על האמצעים שתוארו לעיל, קריאתה של טסאי לאחדות לאומית נטעה בציבור תחושת ייעוד משותפת שהגדילה את אמון האזרחים במדיניות הממשל וסייעה בהתמודדות עם אתגרי המגפה (Brouwer, 2020). כל אלה יחד עודדו את הציבור הצייתן בלאו הכי למלא אחר הנחיות המומחים והפוליטיקאים, לשמור על ריחוק חברתי ולהקפיד על עטיית מסכות באזורים צפופים ובתחבורה הציבורית (Taiwan News, 2020). התוצאות לא איחרו לבוא: עד מאי 2021 נהנתה טייוואן משיעורי הדבקה הנפש מהנמוכים בעולם (Fitzpatrick, 2021). בשעה שמדינות רבות התדרדרו למיתון כלכלי רשמה טייוואן בשנת 2021 צמיחה של 6.09% בשיעור התוצר לנפש, הגידול המהיר מזה כעשור (Reuters, 2021a). תגובתה המוצלחת במשבר קיבלה אף ביטוי במדד החוסן של בלומברג: למרות ירידה של מקום אחד, באפריל 2021 דורגה טייוואן במקום החמישי במדד (i24news, 2021).

2. "דיפלומטיית קורונה" כעוצמה רכה

עם החרפת המגפה והפאניקה העולמית ששררה בעקבותיה התבררה הצלחתה הראשונית של טייוואן במיגור התפשטותה, והיא אף כונתה בהמשך על ידי מומחים וכלי תקשורת "המודל הטייוואני" (Hancocks, 2020). במקביל להכלת המגפה, ובשעה שאזהרותיה בדבר התפרצותה נתקלו בהתעלמות ארגון הבריאות העולמי, שפגעה במאמצים הגלובליים לבלימתה (Fukuda, 2021), הפעילה טייוואן את עוצמתה הרכה כלפי חוץ. טענתי במאמר זה היא שלעוצמתה הרכה האטרקטיבית הייתה חשיבות במיצובה כחלק מגושי המערב ובחיזוק היחסים האסטרטגיים עם ארצות הברית וידידותיה, החיוניים במאבקה בלוחמה ההיברידיית של סין.

מאמץ ראשון ומרכזי של הממשל התמקד בסיוע הומניטרי-רפואי. בשלבי ההתפרצות הראשונים, למרות מחסור מקומי והגבלת הייצוא, הודיע ממשל טסאי על נכונות לתרום כ-11 מיליון מסכות למדינות העולם. שמונה מיליון יחידות יועדו למדינות אירופה, כמו

ספרד, איטליה וצרפת; שני מיליון יחידות לארצות הברית ועוד כמיליון ל-15 מדינות במרכז אמריקה, באיים הקריביים ובאוקיינוס השקט המכירות רשמית בטייוואן. משרד החוץ גם הודיע על תרומה עתידית למדינות דרום-מזרח אסיה, כחלק מ"המדיניות החדשה לכיוון הדרומי"¹². עד סוף יוני 2020 תרמה טייוואן 51 מיליון מסכות מגן רפואיות, 1.16 מיליון מסכות N95, 600 אלף מדי בידוד לצוותי רפואה, 35 אלף מדחומים וציוד רפואי נוסף ליותר מ-80 מדינות. יתרה מזאת, טייוואן חברה לידידותיה הדמוקרטיות ארצות הברית, אוסטרליה ומדינות האיחוד האירופי במאמץ המשותף למיגור המגפה, קידום המחקר ופיתוח ערכות בדיקה מהירות, תרופות וחיסונים (Taiwan Ministry of Health and Welfare, 2020; Wu, 2020). משהחיסונים החלו להיות מופצים בעולם ניאוטה טייוואן לממן את רכישתם עבור ידידותיה המכירות בה רשמית, רובן מדינות עניות, ובתמורה דרשה מהן להתחייב שלא ירכשו את החיסון מסיין, המשדלת אותן להכיר בה על חשבונה של טייוואן (Blanchard and Coates, 2021).

אמצעי עוצמה רכה נוסף שטייוואן השתמשה בו, משלים לסיוע ההומניטרי-רפואי, היה השקת קמפיין אינטרנטי בשם "Taiwan Can Help, Taiwan is Helping!". באמצעות שילוב בין מרכיבים שונים של עוצמתה הרכה ביקשה טייוואן להדגיש את יכולתה לסייע לקהילה הבין-לאומית במשבר הבריאותי חרף בידודה הדיפלומטי ולמרות סירובו המתמשך של ארגון הבריאות העולמי לצרפה לשורותיו בשל התנגדות סין. באי האתר יכולים להתרשם מניסיונה של טייוואן בהתמודדות עם מגפות ובכלל זה עם נגיף הקורונה, ומפורטות בו אבני הדרך שסייעו לה למגר את המגפה.¹³ דרך האתר יכולים אזרחים לתרום מסכות הנושאות את הכיתוב "Protect Taiwan and Help the World" (Taiwan Ministry of Health and Welfare, 2020), ואפשר ללמוד ממנו גם על נתוני התרומות ולעקוב אחר פעילות הקמפיין בטוויטר.

הקמפיין הנרחב ביטא את שאיפתה המתמשכת לנסות להתקבל שוב לארגון הבריאות העולמי, לראשונה מ-1997. טייוואן אמנם השתתפה בשנים 2009–2016 כמדינה משקיפה במושבי עצרת הבריאות העולמית, הגוף המדיני של הארגון, אך מאז ונכון למועד כתיבת המאמר, סין מתמידה בסירובה לאפשר לטייוואן להשתתף בכנסים ובאירועים שהארגון מקיים. חרף זאת המשיכה טייוואן, כאמור, להשקיע מאמצים בתקווה שהארגון יקבלה בחזרה לשורותיו, באמצעות הובלת פורומים וירטואליים אלטרנטיביים בנושאי בריאות בהשתתפות גורמי מקצוע רשמיים ממערכות הרפואה

12 מדיניות שאומצה במקור בשנות התשעים בידי ממשל לי טנג-חוו וחוודשה בממשל טסאי. תכליתה להפחית את התלות הכלכלית של טייוואן בסין באמצעות הרחבת הקשרים עם מדינות מזרח-אסיה, עם ארצות הברית ואף עם מדינות האיחוד האירופי (Hass, 2020; ראו גם Aspinwall, 2020).

13 ראו <https://taiwancanhelp.us>.

בארצות הברית, ביפן, בקנדה ובמדינות נוספות. בה בעת, מדינות רבות בעולם קראו לשילובה מחדש בארגון, בהן ידידותיה הקרובות ביותר וכן בריטניה, צרפת, גרמניה ואחרות (Taiwan Ministry of Health and Welfare, 2020).

טייוואן פעלה למנף באופן אקטיבי את התדמית הבין-לאומית החיובית שלה באמצעות שילוב בין כמה מרכיבים של עוצמתה הרכה – מוסדות, טכנולוגיה, דמוקרטיה ותרבות – כדי להדגיש את יעילות המשטר הדמוקרטי במיגור מגפות. לטייוואן לא הייתה אפשרות ריאלית להתחרות בדיפלומטיית הקורונה של סין, שכללה תרומה מסיבית של מסכות וציוד רפואי למדינות בעולם בשלבים הראשונים של המגפה. לשם השוואה, בתחילת המגפה יכולת הייצור היומית של מסכות בסין הוערכה בכ-116 מיליון יחידות, לעומת כ-10–13 מיליון בטייוואן. אולם ההצלחה הראשונית של טיוואן בהכלת המגפה שימשה כנרטיב נגדי שנועד למצבה באור חיובי ושונה מסין, בשעה שהמשטר בבייג'ינג טיח את התפרצות המגפה והדגיש את עליונות המשטרים הלא-דמוקרטיים על אלה הדמוקרטיים ועל ארצות הברית. אף שהיא חולקת עם סין מאפיינים תרבותיים זהים, טיוואן הייתה מודל עולמי לחיקוי במדינות המערב משום שפעלה בשקיפות תוך הגבלה מינימלית של חירויות אזרחיה וללא שימוש באמצעי מעקב. בסיכומו של דבר, ממשל טסאי ביקש להדגיש את המודל הטייוואני כדוגמה לכך שדמוקרטיה יכולות להתמודד ביעילות יחסית עם מצבי חירום רפואיים (Jennings, 2020; Fukuda, 2021).

3. עוצמתה הרכה של טיוואן והיחסים האסטרטגיים עם ארצות הברית וידידותיה

למרות המאמץ, "המודל הטייוואני" לא שיפר דרמטית את מצבה הדיפלומטי הפורמלי של המדינה. נכון לעת זו טיוואן עודנה מדינה מבודדת, מדינות מעטות מכירות בה רשמית, והיא איננה חברה בארגון האומות המאוחדות ובארגונים בין-לאומיים רבים, כולל ארגון הבריאות העולמי (Thelin, 2021). אולם בחודשים האחרונים מסתמן מפנה שיתכן שמבשר על שינוי פרדיגמה בקרב ארצות הברית ומדינות המערב בסוגיית סין-טייוואן. אחד הביטויים לכך הוא השיח והטרמינולוגיה הבין-לאומיים בנוגע לטייוואן נעשו חיוביים יותר; מדינת האי זכתה להכרת תודה ולהערכה עולמית נוכח הצלחתה, אפילו מצד ידידותיה שבזמנים רגילים נמנעו מלנקוב במילה "טייוואן" כדי שלא להעלות את חמתה של סין (Hille, 2020).

חשוב מכך, ההצלחה הראשונית תרמה תרומה אסטרטגית לביטחונה הלאומי. הטיפול היעיל במגפה לא נעלם מעיני הממשלים האמריקאים, הקודם והנוכחי, שהחלו להתייחס לטייוואן כנכס אסטרטגי-ביטחוני עוד לפני פרוץ המגפה. כמו מנהיגי טיוואן, גם הממשל האמריקאי סבור כי נפילתה האפשרית לידיים סיניות עשויה להרע את מצבן

האסטרטגי של בעלות בריתה של ארצות הברית באזור – יפן, אוסטרליה והודו, לערער את המוניטין של ארצות הברית בעולם ולהביא בטווח הארוך לפגיעה ישירה באינטרסים האמריקאיים (Davidson, 2020a; Glaser, Bush and Green, 2020: 4, 25).

למעשה, הסכמת טראמפ לקבל שיחת טלפון רשמית מטסאי בדצמבר 2016 לרגל בחירתו לנשיאות בישרה על היתכנות למהפך במדיניות האמריקאית כלפי טייוואן (Gearan, Rucker and Denyer, 2016).¹⁴ ייתכן כי השינוי השתלב עם האג'נדה שהוביל טראמפ נגד סין כשתקף אותה מילולית, כנושאת באחריות להפצת "הנגיף הסיני" בעולם, בין במכוון ובין שלא במכוון (Shalal, 2020; Reja, 2021). למחוקקים ולבעלי תפקידים רשמיים בממשל טראמפ היה אינטרס לשבח את התמודדותה המקצועית של טייוואן, ובעשותם כן הם הדגישו את מחויבות הממשל לטייוואן ודחפו לבלום את בידודה הדיפלומטי, בניסיון לצרפה למסגרות בין-לאומיות. התהדקות יחסי המדינות בתקופה האחרונה קיבלה ביטוי גם בתמיכה דו-מפלגתית איתנה (Lee, 2020). מעידים על כך כמה חוקים שאושרו, חלקם בשנים האחרונות, שנועדו לבצר את יחסי המדינות, למשל Taiwan Travel Act ו-TAIPEI Act (Blackwill and Zelikow, 2021: 28).

ביקורו בטייוואן בספטמבר 2020 של תת-שר החוץ בממשל טראמפ, קית' קראק, הגורם הבכיר ביותר ממחלקת המדינה שהגיע למדינה ב-40 השנים האחרונות, היה עדות נוספת להתהדקות יחסי המדינות. הסיבה הרשמית לביקור הייתה השתתפות בהלוויית הנשיא לשעבר לי טנג-חואי, שהוביל את הדמוקרטיזציה באי ונפטר בגיל 97 (אי-פי, 2020). קדם לו ביקור חשוב אחר שהמחיש את ההשפעה שהייתה להצלחת טייוואן על יחסי המדינות – ביקורה של משלחת אמריקאית בראשות שר הבריאות, אלכס אזר, שנפגשה עם הנשיאה טסאי. בביקור נחתם מזכר הבנות להרחבת שיתופי הפעולה בין מערכות הבריאות של המדינות לשם מאבק בנגיף (U.S. Department of Health & Human Services, 2020). צעד דיפלומטי נוסף התרחש בשלהי כהונת ממשל טראמפ: בינואר 2021 הסיר מזכיר המדינה מייק פומפאו את המגבלות על קיום אינטראקציות בין ממשלי המדינות (Blackwill and Zelikow, 2021: 19).

הצלחתה של טייוואן השפיעה גם על שיתופי הפעולה הצבאיים-ביטחוניים בין הצדדים, הקריטיים כאמור להישרדותה של טייוואן, ועדות לך היא ביקורו של אדמירל-משנה מייקל סטודמן באי בנובמבר 2020. הטיפול של טייוואן במשבר חיזק אף את קשריה הלא-רשמיים המתהדקים עם יפן ואוסטרליה, שתי דמוקרטיות חשובות

14 ההכרה האמריקאית בסין העממית על חשבון טייוואן ב-1979 הובילה לסופה של ברית ההגנה מימי המלחמה הקרה. למרות זאת, חוקי יחסי טייוואן (Taiwan Relations Act) שאושר באותה שנה בקונגרס האמריקאי מבטיח אספקת אמצעי לחימה לטייוואן כדי שתוכל להגן עצמה. להרחבה בנושא ראו Van Vranken Hickey, 2014.

בארכיטקטורת הביטחון האמריקאית באזור אסיה-פסיפיק לבלימת סין (שם, 19, 28).

התייצבותה הנחושה של ארצות הברית לימינה של טייוואן נמשכה גם בחודשים הראשונים לכהונת ממשל ביידן. למשל, לאחר כניסת הנשיא לבית הלבן ביקרה משלחת אמריקאית רמת דרג בטאיפיי, וכן אושרה עסקת נשק חדשה, בהמשך לעסקאות בשווי כולל של 11.8 מיליארד דולר שקודמו במהלך שנת 2020 (Feng, 2021a). בחודש אוקטובר 2021 ועם החרפת המתח הביטחוני במצר טייוואן עודד מזכיר המדינה האמריקאי אנתוני בלינקן את המדינות החברות באו"ם לתמוך ב"השתתפות משמעותית" של טייוואן במוסדות הארגון ובקהילה הבין-לאומית (Bredemeier, 2021). במקביל לגיבוי הדיפלומטי האמריקאי, באוקטובר 2021 הודתה לראשונה נשיאת טייוואן בפומבי בנוכחותם באי של חיילים מיחידות מיוחדות מצבא ארצות הברית, המסייעים באימון ובהכשרה של כוחות הצבא המקומיים. עוד הצהירה טסאי כי היא מאמינה שלאור תמיכת הקונגרס והעם האמריקאי ולנוכח היחסים הממושכים בין הצדדים, ארצות הברית תגן על טייוואן במקרה של מתקפה (Wu, 2021). לבסוף, עוד באותו חודש, ביידן הִכְרָה החזיק אחריה והמשיך בחריגה הנדירה מהקו האמריקאי המסורתי בסוגיית סין-טייוואן, והצהיר בריאיון כי ארצות הברית תגן על טייוואן במקרה של מתקפה סינית (McDonnell, 2021). כניסת אוניית מלחמה אמריקאית לאזור מצר טייוואן לאחרונה מאותתת על ניסיון אמריקאי להפגין מחויבות להצהרות הללו (Reuters, 2021b).

לסיכום, בהתאם לסקירת הספרות, מדינות קטנות ודמוקרטיות השוכנות בתווך שבין מעצמות מתחרות מוכרחות להשקיע בטיפוח בריתות שיספקו להן ערובה הרתעתית והגנתית במקרה של פלישה והשתלטות. הדבר נכון שבעתיים מבחינת טייוואן הדמוקרטית, שבדומה לאוקראינה ואפגניסטן נמצאת בסכנת היעלמות ממשית בשל פלישה אפשרית, אובדן טריטוריה ואולי אף מלחמת אזרחים (Fazal, 2008; Holland, 2018: 4).

משום כך טייוואן נמנעת מפסיחה על שתי הסעיפים – בניגוד לאוקראינה, שתחת הנהגת ויקטור ינוקוביץ' קיוותה לתמרן בין ארצות הברית ורוסיה לצורך הישרדותה (Holland, 2018: 5–6). בהנהגתה של טסאי וביתר שאת החל ממשבר הקורונה, טייוואן נוקטת מדיניות המתנגדת לקונצנזוס 1992, תוך הישענות רבה יותר על ארצות הברית לשמירה על ביטחונה. באמצעות המיגור היעיל של המגפה בתחילתה והקרנת עוצמה רכה כלפי חוץ הצליחה טייוואן למצב את עצמה במובהק כחלק מגוש מדינות המערב הדמוקרטיות. בייחוד, קשריה האסטרטגיים עם ארצות הברית ובעלות בריתה התחזקו כמענה מאזן אפשרי לפעולותיה המתגרות של סין כחלק מדוקטרינת "שלוש הלוחמות".

4. השפעת בלימת המגפה על החוסן והאחדות הפנימיים

בטרם התפרצות המגפה הייתה הזירה הפנימית בטייוואן קרובה לרתיחה. לפני בחירות 2016 סבל ממשל ה-KMT מהיעדר לגיטימציה, כפי שבא לידי ביטוי במחאה של תנועת "פרחי החמניות" שהתנגדה לקו הפשרני של מא כלפי סין. כיבוש בית המחוקקים במדינה בידי מפגינים ליותר משלושה שבועות ב-2014 הקפיא את ההתקרבות בין טייוואן וסין. המהלך סלל את הדרך לניצחונה של טסאי בבחירות ובכלל זה להשתתפות אזרחית-פוליטית נמרצת. למרות ניצחונה המרשים והמעורבות האזרחית, בראשית תקופת שלטונה הפיוס בין המפלגות הגדולות היה רחוק, והקצוות הפוליטיים הקצינו והקשיחו את עמדותיהם. לנוכח הרעת היחסים בין המפלגות פתחה בייג'ינג בקמפינים של דיסאינפורמציה כדי להלבין את פניה של טסאי ולפגוע באמון הציבור בממשל. לדוגמה, בבחירות המקומיות של 2018 הפיצו גורמים המזוהים עם המשטר הסיני באמצעי התקשורת טענות שקריות על כך שתאריה האקדמיים של טסאי מזויפים (Daniels, 2020).

לאור ניסיונות ההשפעה של סין על תוצאות הבחירות לנשיאות טייוואן ב-2020, ניצחונה של טסאי היה אות מבשר טובות. הניצחון תרם לחיזוק הלגיטימיות למהלכי הממשל במאבק בנגיף ולהגברת האמון האזרחי בהנהגה בתחילת המשבר (Kurlantzick, 2019; Davidson, 2020b). בנאום ההשבעה שלה בחודש מאי 2020 הדגישה טסאי את הצורך לשמור על אחדות לאומית-אזרחית כדי להבטיח את ביטחונה של טייוואן (Bush, 2020). מסר הפייסנות בשילוב האיום הבריאותי נתנו את אותותיהם וגייסו את הציבור לתמיכה בפעולות שנקט הממשל להכלת הנגיף. ככל שהממשל שיקף את המידע לציבור כך גמל הציבור מצידו במתן אמון בהחלטותיו. כצעד משלים להישענות על המרכיב הערכי-דמוקרטי והמוסדי בעוצמתה הרכה של טייוואן הסתמך הממשל על המרכיב הטכנולוגי. ההקפדה על שימוש בטכנולוגיות קיימות במקום הסתמכות על טכנולוגיות מעקב פולשניות התבררה כחיונית בגיוס הציבור למאבק. לדוגמה, הממשל נעזר בהודעות SMS כדי להתריע על אזורי הדבקה פוטנציאליים, בדומה לשימוש שנעשה בכלי זה באירועי רעידות אדמה הנפוצים באי. כמו כן, לאזרחים הוצע להסתייע במפה דיגיטלית לרכישת מסכות בהתבסס על נתונים מתעדכנים של מכירות ואספקה. לסיכום, למוסדות הדמוקרטיים, לחברה האזרחית, למגזר הפרטי ולשיתוף הפעולה המתואם ביניהם הייתה חשיבות קריטית בהכלת המגפה. יכולת החברה להתאחד ולעבוד במשותף במצב המשברי, למרות חילוקי הדעות, שימשה עדות לחוסנה הפנימי של טייוואן (Chen, 2020; Davidson, 2020b).

לכוחם הפנימי של החברה והממשל הייתה תרומה רבה גם לחיזוק הקשרים של טייוואן בעולם ולהשפעתה על מדינות אחרות (Hille, 2020). תגובתה הראשונית במשבר זיכתה את טייוואן בתשבחות מצד מדינות רבות, שהיה בהן כדי לחזק בחזרה את

חוסנה הפנימי של החברה ואת אמון האזרחים בממשל (Chiang, 2020). הכרת התודה וההערכה העולמית להצלחתה, לרבות מצד ידידותיה הקרובות שנמנעות לרוב מאזכור השם "טייוואן", הזניקו את המורל הלאומי במדינה ואת ביטחונה העצמי בעמידתה מול לחצי סין (Hille, 2020; Fukuda, 2021). דבריו של אחד ממשותפי "חגיגות הניצחון על הקורונה" שנערכו בחודש מרץ 2020 בעירת הנופש קנטינג בנוכחות שר הבריאות, צ'ן שי-צ'ונג, מעידים על תחושה זו (Hille, 2020):

"השגנו זאת, הממשלה והחברה שלנו, וזו הרגשה טובה שאירופה וארצות הברית שמות לב לכך [...] אנחנו גם מרגישים חיבור חזק עימן כאשר נשלחות אליהן מסכות והן יודעות שזו עזרה מטייוואן".

סקר שנערך בחודש יוני 2020 בידי חוקרים מאוניברסיטת צ'נגצ'י מאשש במידת מה את הלך רוח זה ששרר בקרב הציבור בטייוואן בזמן המגפה. בתשובה לשאלה כיצד תושבי מדינת האי מגדירים את עצמם ואת זהותם, 67% מהנשאלים הגדירו עצמם "טייוואנים" ולא "סינים" – השיעור הגבוה ביותר אי פעם (Fukuda, 2021). לנתון זה משמעות רבה, שכן באמצעות דוקטרינת "שלוש הלוחמות" מבקשת סין לערער את הסולידריות והזהות הלאומית הנפרדת של טיוואן ולהחליש כך את יכולתה להתנגד לאיחודה תחת שלטונה.

אמצעי עוצמה רכה פנימי נוסף שבו השתמשה טיוואן כחלק מדיפלומטיית המסכות שתוארה הוא קמפיין #TaiwanCanHelp. תמונות וסרטוני וידאו של משלוחי ציוד רפואי מוכנים להעברה פורסמו ברשתות החברתיות בידי ממשל טסאי כדי להראות שטייוואן משתתפת במאמץ העולמי להכלת המגפה, והתושבים יכלו להפגין סולידריות מקומית וחיצונית ולתרום מסכות למדינות נזקקות באמצעות אפליקציה סולרית או אתר ייעודי. היוזמה נתפסה כאטרקטיבית בקרב הציבור בטייוואן ובתחילת המגפה הנתונים היו מרשימים למדי: בתוך שלושה ימים נתרמו למעלה ממיליון מסכות. באמצעות אסטרטגיה של תרומה ומחויבות לעטיית מסכות ביקשו תושבי טיוואן להראות את יוקרתה של השתתפות אזרחית במאמץ הלאומי והבין-לאומי לבלימת המגפה (Huang, 2020). ההתגייסות הנרחבת של האוכלוסייה המחישה את כוחה התרבותי של החברה האזרחית בטייוואן ככלי עוצמה רכה, ובעיקר את האטרקטיביות של מדיניות הסיוע ההומניטרי-רפואי הממשלתי כפי שנתפסה בעיני התושבים. הדבר העצים את אמון האזרחים בממשל טסאי וגייס אותם לשותפות אקטיבית.

סקרי דעת קהל ומשאלים שנערכו בשנה הראשונה למגפה הצביעו על אמון ציבורי רב בממשל ובמדיניותו. במחקר על הדמוקרטיזציה והבחירות בטייוואן שערכו חוקרים מאוניברסיטת נוטינגהם נמצא כי בתחילת המגפה תמכו 84% מהציבור בצעדי הממשל, לרבות שיעורי תמיכה גבוהים בשר הבריאות, שי-צ'ונג. עוד עלה מהנתונים

שכמעט 91% אחוזים מהציבור, מצביעי שתי המפלגות הגדולות, היו מרוצים או מרוצים מאוד מהתנהלות הממשל במשבר. שיעורי תמיכה גבוהים נרשמו אפילו בקרב תומכי מפלגת ה-KMT, אשר כמעט 80% מהם הביעו אמון בממשל (השיעור בקרב מצביעי מפלגת ה-DPP הגיע ל-98%; Rich and Einhorn, 2021). בדומה למגמה זו, בסקר שערכה "התאחדות חוקת טייוואן החדשה" במאי 2020 נמצא כי טסאי עצמה זכתה לשיעורי תמיכה של 73%, הגבוהים בכל הזמנים, וכמוה גם ראש הממשלה סו טסנג-צ'אנג, ששיעורי התמיכה בו עלו ב-13% בהשוואה לסקר הקודם, והגיעו ל-65.9% (Everington, 2020).

הניסיון ההתחלתי המוצלח של טייוואן בהתמודדות עם מגפת הקורונה והתמיכה הבין-לאומית הנרחבת שלה זכתה חיזקו אפוא את תפיסת הזהות הלאומית של תושביה, אך גם את הסלידה מסין, שנתפסה כאחראית להתפרצות המגפה ולטיוחה. מסקר שנערך בחודש מרץ 2020 עלה כי מרבית הציבור בטייוואן, כ-76%, ראה את סין באור שלילי, הנתון הגבוה זה 15 שנים (Fukuda, 2021). הגם שיש להתייחס בעירבון מוגבל לתוצאותיהם של סקרי דעת קהל, אפשר לראות במגמות העולות מהם עדות לכך שהאחדות הלאומית-חברתית בטייוואן נשמרה ואולי אף הועצמה במגפה. כפי שהודגם, חוסנה הלאומי של החברה בטייוואן הוא אמצעי לבלימת ניסיונותיה של סין לערער את הזירה הפנימית במדינה במטרה לכפות עליה את שלטונה.

ז. סיכום

המאמר הציע לבחון מחדש את מקומה של העוצמה הרכה באסטרטגיות ההתמודדות של מדינות קטנות עם איומי המאה העשרים ואחת. הניתוח חידש בכך שהתמקד בשימושים הכפולים של "נשק העוצמה הרכה" – כלפי חוץ ביחס לשחקנים במערכת הבין-לאומית, ופנימה כלפי החברה והאזרחים. מושג העוצמה הרכה המקורי שטבע ניי עסק בעיקר במשיכה חיצונית של מדינות באמצעות מאפיינים פנימיים אטרקטיביים, והספרות ממעטת יחסית להתייחס לשימוש ב"כוח האטרקטיביות" החיצוני להשגת מטרות פנימיות. במילים אחרות, הטיעון שהוצג במאמר מרחיב את הקיים בספרות ומבקש לספק הבנה מקיפה יותר של תפקיד העוצמה הרכה בעידן העימותים הנוכחי. לכן, התובנה שלהפעלת עוצמה רכה חיצונית ופנימית יש פוטנציאל לחזק את החוסן של מדינות קטנות בעימותים בעלי מאפיינים היברידיים מחדשת מבחינה תיאורטית.

במלאת מאה שנים למפלגה הקומוניסטית הסינית, שאיפתה ארוכת הטווח של סין להבטיח את המשך קיום המפלגה ולהפוך למעצמה עולמית שרירה וקיימת. לאחרונה, לצד התעצמותה הצבאית-כלכלית של סין, נעשתה מדיניות החוץ הסינית אסרטיבית והיא מאתגרת את הסדר הפרו-אמריקאי. כדי לשנות את הסטטוס קוו מבלי להתדרדר

למלחמה, לפי שעה, נוקטת סין שיטות לוחמה היברידיות, קרי מיישמת את דוקטרינת "שלוש הלוחמות", בכמה זירות. בעת האחרונה הפכה טייוואן ליעד מרכזי של בייג'ינג, השואפת לאחד את האי עם סין היבשתית תחת שלטונה.

האיומים ההיברידיים מצד סין גברו מאז בחירתה של טסאי לנשיאת טייוואן ב-2016, ובעיקר מאז פרוץ מגפת הקורונה. המשטר בסין משתמש בלוחמת דעת קהל, בלוחמה פסיכולוגית ובלוחמה משפטית, ומפעיל לחצים מדיניים, כלכליים, צבאיים ואחרים במטרה לבודד דיפלומטית את טייוואן, לשבש את הסדר הפנימי במדינה, לפגוע בכושר עמידתה ולכפות עליה איחוד. אמנם תנאי הפתיחה לרעתה, אך תגובתה הראשונית של טייוואן במגפה מונפה בידי ממשל טסאי להקרנת עוצמה רכה כאמצעי נגד לפעולותיה הרוויזיוניסטיות של סין, המבקשת לערער את הסטטוס קוו. במהלך המשבר הפעילה טייוואן את עוצמתה הרכה כלפי חוץ ובחזרה כלפי פנים באמצעות שילוב בין חמישה מרכיבים עיקריים: מוסדות, טכנולוגיה, סיוע הומניטרי-רפואי, ערכים דמוקרטיים ותרבות אזרחית.

כפי שהמאמר ביקש להראות, טייוואן השתמשה בעוצמתה הרכה כלפי חוץ במטרה לנסות למצב את עצמה באופן מובהק כחלק מגוש המערב, להעצים את קשריה האסטרטגיים עם ארצות הברית ולתרום לביצור ארכיטקטורת הביטחון האזורית נוכח פעולותיה המאתגרות של סין.

עם זאת, אפשר לסייג ולהניח כי המערב, כמו גם הממשל האמריקאי הקודם וזה הנוכחי, רואים בטייוואן נכס אסטרטגי בלי קשר למגפה ולאופן ניהולה. למשל, השתנות מאזן הכוחות העולמי והאזורי, התגברות התוקפנות הסינית והמאבק הסיני-אמריקאי על עליונות כלכלית וטכנולוגית יכולים להסביר את תמיכת ארצות הברית בטייוואן (Ikenberry, 2014: 42; Marshall, 2021; Thomas and Wu, 2021). זאת ועוד, ייתכן שמחויבותה של ארצות הברית לטייוואן נובעת מהתלות הכלכלית העולמית בתעשיות השבבים, המידע והתקשורת במדינה, ומהחשש מפילתן לידי סין (Jie, Yang and Fitch, 2021; "Economy", n.d.). הסברים אחרים מייחסים את תמיכתה האיתנה של ארצות הברית בטייוואן למשיכה האמריקאית לתרבות הסינית העתיקה, וכן להצלחתה של טייוואן בביסוס דמוקרטיה ליברלית משגשגת לאור ערכי החירות המשותפים לשתי האומות (Bergsten et al., 2009).

אולם גם אם תמיכתם המובהקת של ממשלי טראמפ וביידן בטייוואן התלכדה עם האינטרסים האמריקאים הכוללים, לרבות השאיפה לבלום את סין נוכח התעצמותה, התייצבותן של ארצות הברית ושל מדינות דמוקרטיות רבות נוספות לצד טייוואן מסמנת מגמה חדשה ומעידה על ההשפעה של עוצמתה הרכה המיוחסת לתגובתה היעילה במגפה.

המאמר ניסה גם לאשש את ההשערה כי טייוואן השתמשה בעוצמתה הרכה מהזירה המקומית החוצה ובחזרה פנימה. הצלחתה במיגור המגפה מתחילתה בשקיפות, תוך פגיעה מזערית יחסית בזכויות יסוד והימנעות משיתוק הכלכלה, חיזקה את הלגיטימציה למהלכי הממשל ועודדה את האוכלוסייה להירתם למאבק. זאת ועוד, הדרג הפוליטי הפגין מנהיגות והממשל סנכרן ביד רמה בין המגזר הממשלתי, המגזר הפרטי והחברה האזרחית, וכך אפשר תגובה אפקטיבית למשבר. מדיניות הסיוע הרפואי של טייוואן, ששווקה בקמפיין "Taiwan Can Help", נתפסה אף היא כאטרקטיבית בעיני הציבור, שנהנה מהחשיפה הבין-לאומית החיובית שלה זכתה המדינה בשל הצלחתה במיגור הווירוס. התגייסותה האפקטיבית של החברה האזרחית להשתתפות בקמפיין העידה על אמון רב בהנהגה, על חיזוק הסולידריות והאחדות הלאומיות נוכח המשבר ועל סלידה מהמשטר הסיני. אכן, כפי שגם עלה מסקרי דעת קהל שנערכו בחודשים הראשונים למגפה, ממשל טסאי נהנה בעקביות משיעורי התמיכה הגבוהים בהיסטוריה הדמוקרטית של טייוואן, חרף התפרצות גל הקורונה במאי 2021. לדבר חשיבות אסטרטגית מכרעת, שכן בהתאם לקביעה בספרות, יכולתן של מדינות דמוקרטיות קטנות לעמוד בפרץ מול איומים היברידיים מצד מעצמות לא-דמוקרטיות שכנות תלויה ביכולתן לשמור על לכידות לאומית.

לצד הגישה ההוליסטית והמינוף הממשלתי היעיל של העוצמה הרכה כלפי פנים, אפשר להסביר את הצלחתה של טייוואן במאבק במגפה באמצעות תרבות הציטנות האזרחית הנתועה ברוח הקולקטיבית בחברה. התרבות הקונפוציאנית-דמוקרטית של טייוואן מעדיפה את הבטחת הטוב הכללי כערך עליון, לפני שמירה על זכויות אדם ופרטיות, למשל. אפשר לטעון כי המאפיינים התרבותיים של החברה בטייוואן, ולא צעדי הממשל או הסולידריות הבין-לאומית, הם שהניעו בעיקר את התגייסות הציבור וכלל הגופים למאבק בנגיף (Hong and Hernandez, 2020).

חרף כל זאת, קשה לנבא אם עוצמתה הרכה של טייוואן תמשיך לשמש נשק יעיל יחסית בהתמודדות עם יישום דוקטרינת "שלוש הלוחמות" של סין. בשעה שהמתחיות באזור גוברת, האתגר החדש שמציבים הווריאנטים לממשל טסאי עלול לתמרץ את מעורבותה של סין בזירה הפנימית במדינה במטרה לערעה, והשמירה על ריבונותה של טייוואן ועל הסטטוס קוו במצר עלולה להיעשות מאתגרת יותר.

ברמה המעשית, מדינות קטנות ודמוקרטיות השוכנות לצד מעצמות טריטוריאליות לא-דמוקרטיות, דוגמת לטביה, אסטוניה, ליטא ואחרות הגובלות ברוסיה, יכולות ללמוד מתגובתה הנחושה של טייוואן בהתמודדות עם אתגרים פנימיים בכלל ובמגפת הקורונה בפרט. שכן יכולתה של טייוואן להתנהל מול מעצמה דוגמת סין תלויה גם במסוגלותה לבלום איומים לא-קונבנציונליים על הביטחון הלאומי. מניעת התמוטטות החברה והמשטר מבפנים, בייחוד במדינות שסועות מבחינה פוליטית, חברתית או

אתנית, כמו אפגניסטן בעת הנסיגה האמריקאית ולאחריה, היא תנאי ראשון במעלה לעמידה בפני איומים כאלה מצד מעצמות רוויזיוניסטיות.

ייתכן שהתרופפות הביטחון הגלובלי לצד קריאת התיגר הלא-דמוקרטית על הסטטוס קוו מחייבות מדינות קטנות המאוימות בידי מעצמות להימנע מנקיטת אסטרטגיה דואלית, אפילו כאשר ארצות הברית טרודה כעת בבעיות פנימיות רבות. על אותן מדינות לנהוג בתבונה ולמנף את השפעתן ואת "כוחן האטרקטיבי" כדי לצופף את השורות – קידום שיתופי פעולה בקרב מדינות פרו-מערביות, בריתות אזוריות וארגונים בין-לאומיים הוא צעד מחייב. הדבר מקבל משנה תוקף בהתמודדות מול יריבים המבקשים להשיג את מטרותיהם באמצעות לוחמת התשה בלתי סדירה וממושכת. מניעת בקיעים בקואליציית הדמוקרטיה והצגת חזית בין-לאומית מאוחדת נוכח אתגרים כאלו מתוך התבוננות ארוכת טווח יכולות להשפיע על שימור הסדר העולמי ואולי אף על עתיד החברה המערבית כולה.

בה בעת, חרף חשיבות "נשק העוצמה הרכה" כפי שהוצגה במאמר, אמצעי זה אינו יכול להחליף את ההשקעה של מדינות קטנות ביכולות עוצמה קשה. היבט זה נעשה אקטואלי במיוחד נוכח הנסיגה החפוזה של ארצות הברית מאפגניסטן, המערערת את ביטחון של בעלות בריתה ביכולתה לעמוד במחויבויותיה. ואכן, לצד טיפוח יכולות עוצמה רכה ממשיך צבא ההגנה הלאומי של טיוואן, המפגר מאוד ביכולותיו אחר הצבא העממי של סין, בתהליכי התעצמות ומודרניזציה (Axe, 2021).

מחקר עתידי יכול לעסוק בעוצמה הרכה כאמצעי ביטחוני משלים בהתמודדות של שחקנים חזקים יותר עם איומים היברידיים. למשל, אוזלת ידם של האיחוד האירופי וברית נאט"ו בתחילת הגל הראשון של הקורונה אפשרה לסין ולרוסיה למלא את החלל ולנהל מבצעי סיוע הומניטרי-רפואי לצד תעמולה נגד המערב (De-Maio, 2020: 3). לאור זאת יש מקום לבחון דרכים אופרטיביות שישמרו על כוח האטרקטיביות של האיחוד האירופי וברית נאט"ו, בדמות היערכות מקדימה ותגובה מיידית למשברים בלתי צפויים עתידיים.

רשימת מקורות

- אי-פי, 2020. "סין שלחה 18 מטוסים לאזור טייוואן בזמן ביקור בכיר אמריקני", **וואלה**, <https://news.walla.co.il/item/3387686>, 18.9.2020.
- אלה, דורון, וטל הניג-הדר, 2019. "לוחמת התודעה הסינית: יישום דוקטרינת 'שלוש הלוחמות' בזירה הבין-לאומית", יוסי קופרווסר ודודי סימן טוב (עורכים), **המערכה על התודעה: היבטים אסטרטגיים ומודיעיניים** (המכון למחקרי ביטחון לאומי, מזכר 191), עמ' 257–268.
- לזוביץ', ראז'ה, 2020. "גישת העמימות – כל גוני האפור", **סייבר, מודיעין וביטחון** 4(1): 39–54. מדזיני, מירון, 2020. **טאיוואן: היסטוריה, חברה ופוליטיקה**, ירושלים: כרמל.
- צבר-בן יהושע, נעמה (עורכת), 2016. **מסורות וזרמים במחקר האיכותני: תפיסות, אסטרטגיות וכלים**, תל אביב: מכון מופ"ת.
- Aron, Raymond, 1966. *Peace and War: A Theory of International Relations*, Garden City, NY: Doubleday.
- Aspinwall, Nick, 2020. "Taiwan Will Donate 10 Million Masks in Bid to Aid Global Coronavirus Response", *The Diplomat*, 4.4.2020, <https://thediplomat.com/2020/04/taiwan-will-donate-10-million-masks-in-bid-to-aid-global-coronavirus-response/>.
- Axe, David, 2021. "Taiwan Is Arming Itself To Beat A Chinese Invasion. Some New Weapons Are Better Than Others", *Forbes*, 13.9.2021, <https://www.forbes.com/sites/davidaxe/2021/09/13/taiwan-is-arming-itself-to-beat-a-chinese-invasion-some-new-weapons-are-better-than-others/?sh=4c10e41332e7>.
- Babbage, Ross, 2019. *Stealing a March: Chinese Hybrid Warfare in the Indo-Pacific: Issues and Options for Allied Defense Planners*, vol. II: Case Studies, Center for Strategic and Budgetary Assessments, https://csbaonline.org/uploads/documents/Stealing_a_March_Annex_Final.pdf.
- BBC News, 2021. "Taiwan Says Dozens of Chinese Planes Entered Defence Zone", *BBC News*, 3.10.2021, <https://www.bbc.com/news/world-asia-58771369>.
- , 2013. "What Does Xi Jinping's China Dream Mean?", *BBC News*, 6.6.2013, <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-22726375>.
- Bergsten, C. Fred, Charles Freeman, Nicholas R. Lardy and Derek J. Mitchell, 2009. "Why Does the United States Care About Taiwan?", in *China's Rise: Challenges and Opportunities*, Washington, D.C.: Peterson institute for International Economics and Center for Strategic and International Studies, pp. 169–187.
- Berzinš, Janis, 2017. "The New Generation of Russian Warfare", *Aspen Review*, 15.3.2017, <https://www.aspen.review/article/2017/the-new-generation-of-russian-warfare/>.
- Blackwill, Robert D., and Philip Zelikow, 2021. "The United States, China, and Taiwan: A Strategy to Prevent War", Council on Foreign Relations Special Report no. 90, https://cdn.cfr.org/sites/default/files/report_pdf/csr90_1.pdf.
- Blanchard, Ben, 2020. "Taiwan to Spend \$35 Billion Fighting Virus, to Donate 10 Million Masks", *Reuters*, 1.4.2020, <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-taiwan-economy-idUSKBN21J41C>.
- Blanchard, Ben, and Stephen Coates, 2021. "Taiwan to Help Allies Buy Vaccines, But Not from China", *Reuters*, 24.3.2021, <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-taiwan-idUSKBN2BG0H1>.

Bredemeier, Ken, 2021. "US Calls for Renewed Taiwan Participation at UN", *VOA News*, 26.10.2021, <https://www.voanews.com/a/us-calls-for-renewed-taiwan-participation-at-un-/6286499.html>.

Brouwer, Chris, 2020. "As Taiwan's President, Alumna Leads Fight Against COVID-19", *Cornell Chronicle*, 6.1.2020, <https://news.cornell.edu/stories/2020/01/taiwans-president-alumna-leads-fight-against-covid-19>.

Browning, Christopher S., 2015. "Nation Branding, National Self-Esteem, and the Constitution of Subjectivity in Late Modernity", *Foreign Policy Analysis* 11(2): 195–214.

---, 2006. "Small, Smart and Salient? Rethinking Identity in the Small States Literature", *Cambridge Review of International Affairs* 19(4): 669–684.

Bush, Richard, 2020. "Taiwan's President Begins Her Second Term with a Call for Unity", *Brookings*, 21.5.2020, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/05/21/taiwans-president-begins-her-second-term-with-a-call-for-unity/>.

Chen, Shih Chung, 2021. "Taiwan's Experience in Fighting COVID-19", *Nature Immunology* 22(4): 393–394.

Chen, Stacy, 2020. "Taiwan Sets Example for World on How to Fight Coronavirus", *ABC News*, 13.3.2020, <https://abcnews.go.com/Health/taiwan-sets-world-fight-coronavirus/story?id=69552462>.

Cheng, Dean, 2012. "Winning Without Fighting: Chinese Public Opinion Warfare and the Need for a Robust American Response", *The Heritage Foundation*, 26.11.2012, <https://www.heritage.org/asia/report/winning-without-fighting-chinese-public-opinion-warfare-and-the-need-robust-american>.

Chiang, Jeremy Huai-Che, 2020. "How COVID-19 Challenges Taiwan's New Southbound Policy", *The Diplomat*, 18.5.2021, <https://thediplomat.com/2020/05/how-covid-19-challenges-taiwans-new-southbound-policy/>.

Clausewitz, Carl von, 2006 [1874]. *On War, by General Carl von Clausewitz*, Project Gutenberg Ebook, <http://www.gutenberg.org/files/1946/1946-h/1946-h.htm>.

Cohen, Eliot A., 2018. *The Big Stick: The Limits of Soft Power & The Necessity of Military Force*, New York: Basic Books.

Cooper, Robert, 2004. "Hard Power, Soft Power and the Goals of Diplomacy", in David Held and Mathias Koenig-Archibugi (eds.), *American Power in the 21st Century*, Cambridge, UK: Polity Press, pp. 167–180.

Crouch, Matthew, and Ronald Fairbanks, 2021. "How Should the Next National Defense Strategy Balance Terrorism, Rogue Regimes, and Great-Power Competition?", *Atlantic Council*, 1.3.2021, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/how-should-the-next-national-defense-strategy-balance-terrorism-rogue-regimes-and-great-power-competition/>.

Daniels, Rorry, 2020. "Taiwan's Unlikely Path to Public Trust Provides Lessons for the US", *Brookings*, 15.9.2020, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/09/15/taiwans-unlikely-path-to-public-trust-provides-lessons-for-the-us/>.

Davidson, Helen, 2020a. "'Stronger Together': Taiwan Foreign Minister Urges New Alliance Against China", *The Guardian*, 7.12.2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/dec/07/stronger-together-taiwan-foreign-minister-urges-new-alliance-against-china>.

---, 2020b. "Hugs, Sequins and Rainbows as Taiwan Enjoys Victory over Coronavirus", *The Guardian*, 31.10.2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/oct/31/hugs-sequins-and-rainbows-as-taiwan-enjoys-victory-over-virus>.

De-Maio, Giovanna, 2020. "NATO's Response to Covid-19: Lessons For Resilience And Readiness", The Brookings Institution, October 2020, https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2020/10/FP_20201028_nato_covid_demaio-1.pdf.

DeLisle, Jacques, 2010. "Soft Power in a Hard Place: China, Taiwan, Cross-Strait Relations and U.S. Policy", *Orbis* 54(4): 493–524.

Dowse, Andrew, and Sascha-Dominik (Dov) Bachmann, 2019. "Explainer: What Is 'Hybrid Warfare' and What Is Meant by the 'Grey Zone'?", *The Conversation*, 17.6.2019, <https://theconversation.com/explainer-what-is-hybrid-warfare-and-what-is-meant-by-the-grey-zone-118841>.

Duchâtel, Mathieu, 2020. "Anticipating China's Military Coercion of Taiwan", *Institut Montaigne*, 15.9.2020, <https://www.institutmontaigne.org/en/blog/anticipating-chinas-military-coercion-taiwan>.

DW, 2021. "China Says Taiwan Has No Right to Join the United Nations", *DW*, 27.10.2021, <https://www.dw.com/en/china-says-taiwan-has-no-right-to-join-the-united-nations/a-59641954>.

"Economy", *Government Portal of the Republic of China (Taiwan)*, https://www.taiwan.gov.tw/content_7.php.

Everington, Keoni, 2020. "Taiwan President's Approval Rating Reaches All-Time High of 73%", *Taiwan News*, 19.5.2020, <https://www.taiwannews.com.tw/en/news/3936547>.

Fazal, Tanisha, 2008. *State Death: The Politics and Geography of Conquest, Occupation, and Annexation*, Princeton: Princeton University Press.

Feng, John, 2021a. "Joe Biden Set to Approve First Arms Sale to Taiwan amid China Threat", *Newsweek*, 20.4.2021, <https://www.newsweek.com/joe-biden-set-approve-first-arms-sale-taiwan-amid-china-threat-1584931>.

---, 2021b. "China Wages Cognitive Warfare To Topple Taiwan Government: Report", *Newsweek*, 6.1.2021, <https://www.newsweek.com/china-wages-cognitive-warfare-topple-taiwan-government-report-1559270>.

Fitzpatrick, Patricia, 2021. "How Taiwan Beat COVID-19 – New Study Reveals Clues to Its Success", *The Conversation*, 15.4.2021, <https://theconversation.com/how-taiwan-beat-covid-19-new-study-reveals-clues-to-its-success-158900>.

Focus Taiwan, 2021. "56 China Military Planes Enter Taiwan's ADIZ, Setting Another Record", *Focus Taiwan*, 4.10.2021, <https://focustaiwan.tw/cross-strait/202110040027>.

Fukuda, Madoka, 2021. "How the Covid-19 Pandemic Contributes to Rising Tensions across the Taiwan Strait", *Items*, 18.2.2021, <https://items.ssrc.org/covid-19-and-the-social-sciences/covid-19-in-east-asia/how-the-covid-19-pandemic-contributes-to-rising-tensions-across-the-taiwan-strait/>.

Gallarotti, Giulio M., 2015. "Smart Power: Definitions, Importance, and Effectiveness", *Journal of Strategic Studies* 38(3): 245–281.

Gearan, Anne, Philip Rucker, and Simon Denyer, 2016. "Trump's Taiwan Phone Call Was Long Planned, Say People Who Were Involved", *The Washington Post*, 4.12.2016, https://www.washingtonpost.com/politics/trumps-taiwan-phone-call-was-weeks-in-the-planning-say-people-who-were-involved/2016/12/04/f8be4b0c-ba4e-11e6-94ac-3d324840106c_story.html.

George, Alexander, and Andrew Bennett, 2005. *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences*, Cambridge, MA: MIT Press.

Giles, Lionel (Sun Tzu), 2000. *Sun Tzu on the Art of War*, Leicester, UK: Allandale Online Publishing.

Glaser, Bonnie S., Richard C. Bush, and Michael J. Green, 2020. *Toward a Stronger U.S.-Taiwan Relationship*, Center for Strategic & International Studies, https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/201021_Glaser_TaskForce_Toward_A_Stronger_USTaiwan_Relationship_0.pdf.

Gray, Colin, 2011. *Hard Power and Soft Power: The Utility of Military Force as an Instrument of Policy in the 21st Century*, Carlisle, PA: Strategic Studies Institute.

Grossman, Derek, 2020. "Is the '1992 Consensus' Fading Away in the Taiwan Strait?", *RAND Corporation*, 3.6.2020, <https://www.rand.org/blog/2020/06/is-the-1992-consensus-fading-away-in-the-taiwan-strait.html>.

Hale, Erin, 2022. "How Taiwan Used Simple Tech to Help Contain Covid-19", *BBC News*, 25.2.2022, <https://www.bbc.com/news/business-60461732>.

---, 2021. "Is China Really about to Invade Taiwan?", *Al Jazeera*, 14.4.2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/4/14/is-there-really-a-risk-that-china-will-go-to-war-with-taiwan>.

Hancocks, Paula, 2020. "Taiwan Led the World in Closing Down for Covid-19, Now It Wants to Do the Same with Opening Back up", *CNN*, 22.9.2020, <https://edition.cnn.com/2020/09/21/asia/taiwan-model-coronavirus-hnk-intl/index.html>.

Hass, Ryan, 2020. "The COVID-19 Crisis Has Revealed Taiwan's Resilience", *Brookings*, 15.6.2020, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/06/15/the-covid-19-crisis-has-revealed-taiwans-resilience/>.

Hernández, Javier C., and Chris Horton, 2020. "Taiwan's Weapon Against Coronavirus: An Epidemiologist as Vice President", *The New York Times*, 9.5.2020, <https://www.nytimes.com/2020/05/09/world/asia/taiwan-vice-president-coronavirus.html>.

Hille, Kathrin, 2020. "Taiwan's Pride in Covid-19 Response Spurs Hopes of Political Change", *Financial Times*, 27.5.2020, <https://www.ft.com/content/98503350-9f67-11ea-b65d-489c67b0d85d>.

Holland, Emily, 2018. "Ukraine and Taiwan: Small Powers in the Shadow of Great Power Rivalries", in Bonnie S. Glaser and Matthew P. Funaiolo (eds.), *Perspectives on Taiwan: Insights from the 2017 Taiwan-U.S. Policy Program*, Washington, D.C.: Center for Strategic and International Studies, pp. 3–6

Hong, Leonard, and Joel Hernandez, 2020. "Lessons from Abroad: Taiwan's Covid-19 Containment Model", *The New Zealand Initiative*, 12.5.2020, <https://www.nzinitiative.org.nz/reports-and-media/reports/research-notelessons-from-abroad-taiwans-covid-19-containment-model/>.

Huang, Joyce, 2021. "China Using 'Cognitive Warfare' Against Taiwan, Observers Say", *VOA News*, 17.1.2021, https://www.voanews.com/a/east-asia-pacific_china-using-cognitive-warfare-against-taiwan-observers-say/6200837.html.

Huang, Shu-Mei, 2020. "#TaiwanCanHelp: Riding vs. Confronting the COVID-19 Crisis in Taiwan", *global-e* 13(34), <https://globalejournal.org/global-e/june-2020/taiwancanhelp-riding-vs-confronting-covid-19-crisis-taiwan>.

Ikenberry, G. John, 2014. "From Hegemony to the Balance of Power: The Rise of China and American Grand Strategy in East Asia", *International Journal of Korean Unification Studies* 23(2): 41–63.

i24news, 2021. "Israel Places 4th In World COVID Resilience Ranking – Bloomberg", *I24news*, 27.4.2021, <https://www.i24news.tv/en/news/israel/1619540283-israel-places-4th-in-world-covid-resilience-ranking-bloomberg>.

Jennings, Ralph, 2020. "Taiwan Competes with China through World Medical Diplomacy", *VOA News*, 3.4.2020, <https://www.voanews.com/science-health/coronavirus-outbreak/taiwan-competes-china-through-world-medical-diplomacy>.

Jensen, Aaron, 2020. "PRC Wages Psychological Warfare Against the U.S. Military", *Real Clear Defense*, 28.5.2020, https://www.realcleardefense.com/articles/2020/05/28/prc-wages-psychological-warfare-against-the-us-military_115326.html.

Jie, Yang, Stephanie Yang, and Asa Fitch, 2021. "The World Relies on One Chip Maker in Taiwan, Leaving Everyone Vulnerable", *The Wall Street Journal*, 19.6.2021, <https://www.wsj.com/articles/the-world-relies-on-one-chip-maker-in-taiwan-leaving-everyone-vulnerable-11624075400>.

Johnson, David E., 2010. "Military Capabilities for Hybrid War. Insights from the Israel Defense Forces in Lebanon and Gaza", Rand Corporation, https://www.rand.org/pubs/occasional_papers/OP285.html.

Jones, Sam, 2015. "Estonia Ready to Deal with Russia's 'Little Green Men'", *Financial Times*, 13.5.2015, <https://www.ft.com/content/03c5ebde-f95a-11e4-ae65-00144feab7de>.

Karabeshkin, Leonid, and Raili Rusetski, 2013. "Estonia's Soft Power", in Leonid Karabeshkin (ed.), *Baltic Horizons*, Tallinn: EuroAcademy, pp. 45–52.

Keohane, Robert, 1971. "The Big Influence of Small Allies", *Foreign Policy* 2: 161–182.

---, 1969. "'Lilliputians' Dilemmas: Small States in International Politics", *International Organization* 23(2): 291–310.

Knudsen, Olav, 2002. "Small States, Latent and Extant", *Journal of International Relations and Development* 5(1): 6–23.

Kondapalli, Srikanth, 2021. "Why Taiwan's Entry into United Nations Must Be Welcomed and Facilitated", *Firstpost*, 1.11.2021, <https://www.firstpost.com/world/why-taiwans-entry-into-united-nations-must-be-welcomed-and-facilitated-10101891.html>.

Kurlantzick, Joshua, 2019. "How China Is Interfering in Taiwan's Election", *Council on Foreign Relations*, 7.11.2019, <https://www.cfr.org/in-brief/how-china-interfering-taiwans-election>.

- Labs, Eric, 1992. "Do Weak States Bandwagon?", *Security Studies* 1(3): 383–416.
- Lee, Chun-Yi, and Yu-Ching Kuo, 2020. "'Taiwan Can Help', Mask Diplomacy and Beyond", *Italian Institute for International Political Studies*, 15.7.2020, <https://www.ispionline.it/en/pubblicazione/taiwan-can-help-mask-diplomacy-and-beyond-26936>.
- Lee, Matt, 2020. "US Sees Coronavirus Window to Push Taiwan's Global Status", *The Diplomat*, 7.4.2020, <https://thediplomat.com/2020/04/us-sees-coronavirus-window-to-push-taiwans-global-status/>.
- Lee, Shane, 2005. "A New Interpretation of 'Soft Power' for Taiwan", *Taiwan International Studies Quarterly* 1(2): 1–23.
- Lee, Yimou, David Lague, and Ben Blanchard, 2020. "China Launches 'Gray-Zone' Warfare to Subdue Taiwan", *Reuters*, 10.12.2020, <https://www.reuters.com/investigates/special-report/hongkong-taiwan-military/>.
- Lendon, Brad, 2021. "China Sends 25 Warplanes into Taiwan's Air Defense Zone, Taipei Says", *CNN*, 13.4.2021, <https://edition.cnn.com/2021/04/12/china/china-taiwan-jets-defense-zone-incursion-intl-hnk-ml/index.html>.
- Levy, Jack S., 1989. "The Causes of War: A Review of Theories and Evidence", in Philip E. Tetlock (ed.), *Behavior, Society and Nuclear War*, New York: Oxford University Press, pp. 209–333.
- Liang, Qiao, and Wang Xiangsui, 1999. *Unrestricted Warfare*, Beijing: PLA Literature and Arts Publishing House.
- Lin, Ko, 2021. "Taiwan Reports 80 New COVID-19 Cases, 13 Deaths (Update)", *Focus Taiwan*, 26.6.2021, <https://focustaiwan.tw/society/202106260006>.
- Lin, Ying Yu, 2018. "China's Hybrid Warfare and Taiwan", *The Diplomat*, 13.1.2018, <https://thediplomat.com/2018/01/chinas-hybrid-warfare-and-taiwan/>.
- Livermore, Doug, 2018. "China's 'Three Warfares' in Theory and Practice in the South China Sea", *Georgetown Security Studies Review*, 25.3.2018, <https://georgetownsecuritystudiesreview.org/2018/03/25/chinas-three-warfares-in-theory-and-practice-in-the-south-china-sea/>.
- Long, Tom, 2017. "It's Not the Size, It's the Relationship: From 'Small States' to Asymmetry", *International Politics* 54: 144–160.
- Maass, Matthias, 2017. *Small States in World Politics: The Story of Small State Survival, 1648–2016*, Manchester, MI: Manchester University Press.
- Manning, John, 2021. "World-Class Pandemic Management Key to Taiwan's Economic Success", *International Banker*, 15.2.2021, <https://internationalbanker.com/finance/world-class-pandemic-management-key-to-taiwans-economic-success/>.
- Marshall, Will, 2021. "Will America Fight for Taiwan?", *The Hill*, 11.5.2021, <https://thehill.com/opinion/finance/580055-will-america-fight-for-taiwan>.
- Mattis, Peter, 2018. "China's 'Three Warfares' in Perspective", *War on the Rocks*, 30.1.2018, <https://warontherocks.com/2018/01/chinas-three-warfares-perspective/>.
- McClory, Jonathan. 2019. "The Soft Power 30: A Global Ranking of Soft Power", USC Center on Public Diplomacy, <https://softpower30.com/wp-content/uploads/2019/10/The-Soft-Power-30-Report-2019-1.pdf>.

McDonnell, Stephen, 2021. "Biden Says US Will Defend Taiwan If China Attacks", *BBC News*, 22.10.2021, <https://www.bbc.com/news/world-asia-59005300>.

Mearsheimer, John, 2001. *The Tragedy of Great Power Politics*, New York: W. W. Norton & Company.

Mearsheimer, John J., and Stephen M. Walt, 2009. "Is It Love or The Lobby? Explaining America's Special Relationship with Israel", *Security Studies* 18(1): 58–78.

Miracola, Sergio, 2018. "Chinese Hybrid Warfare", *Italian Institute for International Political Studies*, 21.12.2018, <https://www.ispionline.it/en/publicazione/chinese-hybrid-warfare-21853>.

Morgenthau, Hans J., 1948. *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, 1st ed., New York: Knopf.

Neumann, Iver B., and Sieglind Gstöhl, 2004. "Lilliputians in Gulliver's World? Small States in International Relations", Centre for Small States Studies, University of Iceland, Working Paper 1-2004.

Niewenhuis, Lucas, 2021. "Taiwan ADIZ Incursions: Explaining China's Surge in Warplane Activity in the Taiwanese 'Air Defense Zone'", *SupChina*, 5.10.2021, <https://supchina.com/2021/10/05/taiwan-adiz-incursions-explaining-chinas-surge-in-warplane-activity-in-the-taiwanese-air-defense-zone/>.

Nye, Joseph S., 2020. "Countering the Authoritarian Challenge", *Horizons: Journal of International Relations and Sustainable Development* 15: 94–109.

---, 2017. "Information Warfare Versus Soft Power", *Project Syndicate*, 9.5.2017, <https://www.project-syndicate.org/commentary/cyber-warfare-weakens-russia-soft-power-by-joseph-s-nye-2017-05>.

---, 2011. *The Future of Power*, New York: PublicAffairs.

---, 2008. "Public Diplomacy and Soft Power", *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 616(1): 94–109.

---, 2006. "In Mideast, the Goal Is 'Smart Power'", *Belfer Center for Science and International Affairs*, 19.8.2006 <https://www.belfercenter.org/publication/mideast-goal-smart-power>.

---, 2004. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, New York: PublicAffairs.

---, 1990. "Soviet Decline and America's Soft Power", *The Cristian Science Monitor*, 14.8.1990, <https://www.csmonitor.com/1990/0814/enye.html>.

Pan, Jason, 2020. "Tsai Undermining Peace Efforts, Ma Ying-jeou Says", *Taipei Times*, 8.11.2020, <https://www.taipetimes.com/News/taiwan/archives/2020/11/08/2003746571>

Rácz, András, 2015. *Russia's Hybrid War in Ukraine: Breaking the Enemy's Ability to Resist*, Helsinki: The Finnish Institute of International Affairs, <https://www.fiia.fi/wp-content/uploads/2017/01/fiiareport43.pdf>.

Radin, Andrew, 2017. *Hybrid Warfare in the Baltics: Threats and Potential Responses*, Santa Monica: RAND Corporation, https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR1577.html.

Rawnsley, Gary, 2012. "Approaches to Soft Power and Public Diplomacy in China and Taiwan", *Journal of International Communication* 18(2): 121–135.

Redfield & Wilton Strategies Research Team, 2020. "Net Approval of President Tsai's Job Performance Has Declined by 13% Since July", *Redfield & Wilton Strategies*, 18.12.2020, <https://redfieldandwiltonstrategies.com/net-approval-of-president-tsais-job-performance-has-declined-by-13-since-july/>.

Reja, Mishal, 2021. "Trump's 'Chinese Virus' Tweet Helped Lead to Rise in Racist Anti-Asian Twitter Content: Study", *ABC News*, 18.3.2021, <https://abcnews.go.com/Health/trumps-chinese-virus-tweet-helped-lead-rise-racist/story?id=76530148>.

Reuters, 2021a. "Taiwan GDP Set to Grow 6% in 2021, Fastest Pace in a Decade", *Nikkei Asia*, 26.11.2021, <https://asia.nikkei.com/Economy/Taiwan-GDP-set-to-grow-6-in-2021-fastest-pace-in-a-decade>.

---, 2021b. "U.S. and Canadian Warships Sailed Through Taiwan Strait Last Week", *CNBC*, 17.10.2021, <https://www.cnbc.com/2021/10/17/us-and-canadian-warships-sailed-through-taiwan-strait-last-week-.html>.

---, 2021c. "Taiwan Mobilizes Diplomats to Seek Out Covid Vaccines as Cases Surge", *CNBC*, 17.5.2021, <https://www.cnbc.com/2021/05/18/taiwan-mobilizes-diplomats-to-seek-out-covid-vaccines-as-cases-surge.html>.

Rich, Timothy, and Madelynn Einhorn, 2021. "What Is the Public Perception of Taiwan's COVID-19 Policies, Along With Its Impact on Evaluations of President Tsai Ing-Wen?", *Taiwan Insight*, 27.1.2021, <https://taiwaninsight.org/2021/01/27/what-is-the-public-perception-of-taiwans-covid-19-policies-along-with-its-impact-on-evaluations-of-president-tsai-ing-wen/>.

Rostoks, Toms, 2010. "Small States, Power, International Change and the Impact of Uncertainty", in Robert Steinmetz and Anders Wivel (eds.), *Small States in Europe: Challenges and Opportunities*, Farnham, UK: Ashgate Publishing, pp. 87–101.

Rothstein, Robert, 1968. *Alliances and Small Powers*, New York: Columbia University Press.

Roy, Denny, 2021. "Rumors of War in the Taiwan Strait", *The Diplomat*, 20.3.2021, <https://thediplomat.com/2021/03/rumors-of-war-in-the-taiwan-strait/>.

Rühle, Michael, and Clare Roberts, 2021. "Enlarging NATO's Toolbox to Counter Hybrid Threats", *NATO Review*, 19.3.2021, <https://www.nato.int/docu/review/articles/2021/03/19/enlarging-natos-toolbox-to-counter-hybrid-threats/index.html>.

Schadlow, Nadia, 2015. "The Problem with Hybrid Warfare", *War on The Rocks*, 9.3.2021, <https://warontherocks.com/2015/04/the-problem-with-hybrid-warfare/>.

Schleich, Anne-Marie, 2020. "Responding Successfully to COVID-19: A Case Study of Taiwan - Australian Institute of International Affairs - Australian Institute of International Affairs", *Australian Institute of International Affairs*, 5.6.2020, <https://www.internationalaffairs.org.au/australianoutlook/responding-successfully-to-covid-19-a-case-study-of-taiwan/>.

Schou, August, and Arne Olav Brundtland, 1971. *Small States in International Relations*, New York: Wiley Interscience Division.

Scobell, Andrew, Edmund J. Burke, Cortez A. Cooper III, Sale Lilly, Chad J. R. Ohlandt, Eric Warner, and J.D. Williams, 2020. *China's Grand Strategy: Trends, Trajectories, and Long-Term Competition*, Santa Monica, CA: RAND Corporation.

Shalal, Andrea, 2020. "Trump Hammers China over Virus as U.S. Health Secretary Heads to Taiwan", *Reuters*, 6.8.2020, <https://www.reuters.com/article/us-usa-china-taiwan-idUSKCN2522ZO>.

Speranza, Lauren, 2020. *A Strategic Concept for Countering Russian and Chinese Hybrid Threats*, Washington, DC: Atlantic Council, <https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2020/07/Strategic-Concept-for-Countering-Russian-and-Chinese-Hybrid-Threats-Web.pdf>.

Steinberg, Gerald, 1987. "Large Scale National Projects as Political Symbols", *Comparative Politics* 19(3): 331–46.

Su-wei, Wu, and Jonathan Chin, 2021. "Measures against China's 'Gray-Zone' Tactics Detailed", *Taipei Times*, 22.3.2021, <https://www.taipetimes.com/News/taiwan/archives/2021/03/22/2003754269>.

Su-wei, Wu, and William Hetherington, 2021. "Tsai Ing-Wen's Approval Falls to a 21-Month Low", *Taipei Times*, 26.5.2021, <https://www.taipetimes.com/News/front/archives/2021/05/26/2003758061>.

Summers, Jennifer, *et al.*, 2020. "Potential Lessons from the Taiwan and New Zealand Health Responses to the COVID-19 Pandemic", *The Lancet Regional Health – Western Pacific* 4: 100044. <http://www.thelancet.com/article/S2666606520300444/fulltext>.

Taiwan Ministry of Health and Welfare, 2020. "Taiwan Can Help, and Taiwan Is Helping!", *Ministry of Health and Welfare*, 14.5.2020, <https://covid19.mohw.gov.tw/en/cp-4789-53866-206.html>.

Taiwan News, 2020. "Taiwanese Self-Discipline Key to Virus Prevention Success: Malaysian Official", *Taiwan News*, 4.5.2020, <https://www.taiwannews.com.tw/en/news/3927797>.

The Week, 2020. "Explainer: What Is Hybrid Warfare and How Has China Used It?", *The Week*, 14.9.2020, <https://www.theweek.in/news/world/2020/09/14/explainer-what-is-hybrid-warfare-and-how-has-china-used-it.html>.

Thelin, Carl, 2021. "#TaiwanCanHelp Needs Help", *CommonWealth Magazine*, 7.1.2021, <https://english.cw.com.tw/article/article.action?id=2895>.

Thomas, Christopher A., and Xander Wu, 2021. "How Global Tech Executives View U.S.-China Tech Competition", *Brookings*, 25.2.2021, <https://www.brookings.edu/techstream/how-global-tech-executives-view-u-s-china-tech-competition/>.

Thorhallsson, Baldur, and Sverrir Steinsson, 2017. "Small State Foreign Policy", *Oxford Research Encyclopedia of Politics* (online).

Thorhallsson, Baldur, Sverrir Steinsson, and Thorsteinn Kristinsson, 2018. "A Theory of Shelter: Iceland's American Period (1941–2006)", *Scandinavian Journal of History* 43(4): 539–563.

U.S. Department of Defense, 2020. *Military and Security Developments Involving The People's Republic of China 2020: Annual Report to Congress*, <https://media.defense.gov/2020/Sep/01/2002488689/-1/-1/2020-DOD-CHINA-MILITARY-POWER-REPORT-FINAL.PDF>.

---, 2018. "Annual Report to Congress: Military and Security Developments Involving the People's Republic of China 2018", <https://media.defense.gov/2018/Aug/16/2001955282/-1/-1/1/2018-CHINA-MILITARY-POWER-REPORT.PDF>.

U.S. Department of Health & Human Services, 2020. "HHS Secretary Azar Meets with President Tsai of Taiwan and Praises Taiwan's Transparent COVID-19 Response", *U.S. Department of Health & Human Services*, 10.8.2020, <https://www.hhs.gov/about/news/2020/08/10/hhs-secretary-azar-meets-with-president-tsai-of-taiwan-and-praises-taiwans-transparent-covid-19-response.html>.

Van der Horst, Linda, 2016. "The Evolution of Taiwanese Identity", *The Diplomat*, 10.6.2016, <https://thediplomat.com/2016/06/the-evolution-of-taiwanese-identity/>.

Van Vranken Hickey, Dennis, 2014. "The Taiwan Relations Act: A Mid-Life Crisis at 35?", Wilson Center, Policy Brief I, <https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/documents/publication/TRAPolicyBrief.Hickey.pdf>.

Vital, David, 1971. *The Survival of Small States: Studies in Small Power / Great Power Conflict*, Oxford: Oxford University Press.

---, 1967. *The Inequality of States: A Study of the Small Power in International Relations*, Oxford: Clarendon Press.

Walt, Stephen, 1987. *The Origins of Alliances*, Ithaca, NY: Cornell University Press.

---, 1985. "Alliance Formation and the Balance of World Power", *International Security* 9(4): 3–43.

Waltz, Kenneth, 1979. *Theory of International Politics*, Reading, MA: Addison-Wesley.

Wang, Hongying, and Yeh Chung Lu, 2008. "The Conception of Soft Power and Its Policy Implications: A Comparative Study of China and Taiwan", *Journal of Contemporary China* 17(56): 425–447.

Womack, Brantly, 2005. "Dancing Alone: A Hard Look at Soft Power", *The Asia-Pacific Journal: Japan Focus*, 24.11.2005, <https://apjif.org/-Brantly-Womack/1975/article.html>.

Wu, Huizhong, 2021. "US Troops on Taiwan, Confirms Island Nation's President, Confident America Would Defend It", *Military Times*, 28.10.2021, <https://www.militarytimes.com/flashpoints/2021/10/28/us-troops-on-taiwan-confirms-island-nations-president-confident-america-would-defend-it/>.

Wu, Jaushieh Joseph, 2020. "Recover Better Together: Taiwan Can Help", *The Diplomat*, 14.9.2020, <https://thediplomat.com/2020/09/recover-better-together-taiwan-can-help/>.

Yao, Chingyu, 2021. "How Taiwan's Mayors Helped Lead the Fight Against COVID-19", *The Diplomat*, 29.7.2021, <https://thediplomat.com/2021/07/how-taiwans-mayors-helped-lead-the-fight-against-covid-19/>.

Yu, Matt, and Joseph Yeh, 2021. "China's 'gray-Zone' Warfare Against Taiwan at Highest Level: Scholars", *Focus Taiwan*, 25.2.2021, <https://focustaiwan.tw/cross-strait/202102250011>.